

Catalogació descriptiva

Antonio Fernández Porcel
Rosa Zaborras

PID_00154112

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

Introducció	5
Objectius	6
1. Com es cataloga? Per on començar i quins passos cal seguir?	9
1.1. Fonts d'informació catalogàfica del document	9
1.2. Selecció de punts d'accés i encapçalaments	11
1.2.1. Punt d'accés principal	11
1.2.2. Punts d'accés secundaris	12
1.2.3. Punts d'accés de referència	13
2. Estructura de les Regles angloamericanes de catalogació.	
AACR2	14
2.1. Parts de les AACR2	14
2.1.1. Primera part	14
2.1.2. Segona part	20
3. Estructura del format MARC 21 per a registres bibliogràfics	21
3.1. Format MARC i la norma ISO 2709	21
3.2. Format MARC 21	21
3.2.1. Camps variables de control (longitud fixa)	23
3.2.2. Camps variables de dades (longitud variable)	24
4. Estructura del registre bibliogràfic: àrees i elements que les formen (regles i etiquetes del format MARC 21)	27
4.1. Elements descriptius	28
4.1.1. Etiquetes del format MARC 21 on s'indiquen els elements descriptius de les diferents àrees	28
4.1.2. Àrea 1. Títol i menció de responsabilitat (regla 1.1)	31
4.1.3. Àrea 2. Edició (regla 1.2)	32
4.1.4. Àrea 3. Designació general de material (Regla 1.3)	33
4.1.5. Àrea 4. Publicació, distribució, etc. (regla 2.4)	34
4.1.6. Àrea 5. Descripció física (Regla 1.5)	35
4.1.7. Àrea 6. Col·lecció (regla 1.6)	36
4.1.8. Àrea 7. Notes (regla 1.7)	38
4.1.9. Àrea 8. Número normalitzat i dels termes de disponibilitat (regla 1.8)	38
4.2. Elements organitzatius	39
4.2.1. Elecció dels punts d'accés, formes dels encapçalaments i establiment de referències	42

5. El control d'autoritats als catàlegs automatitzats. Format MARC 21 per a registres d'autoritat.....	70
5.1. Antecedents	70
5.2. Les GARR	71
5.2.1. Estructura de les GARR	71
5.3. Format MARC 21 per a registres d'autoritat	76
5.3.1. Camps variables de dades	77
6. Les metadades.....	81
6.1. Dublin Core Metadata Initiative (DCMI)	82
6.2. Taula d'equivalències de format MARC a Dublin Core Metadata Initiative	83
Bibliografia.....	87

Introducció

En aquest mòdul es pretén que l'alumne adquireixi la pràctica de la catalogació descriptiva de manera fàcil. Per a això, és important conèixer:

- L'estructura de les *Regles angloamericanes de catalogació, segona edició* (a partir d'ara AACR2)
- El format **MARC 21**.
- L'ús i articulació de les AACR2 i la codificació de les dades en format MARC.
- El control d'autoritats als catàlegs automatitzats.
- L'ús de metadades en entorns digitals amb el llenguatge de marques **Dublin Core** i el seu paral·lelisme amb el format **MARC 21**.

Abans, veurem, esquemàticament, com es cataloga un document, per on començar i els passos a seguir; centrant-nos només en els aspectes formals (catalogació descriptiva):

- Quines són les fonts d'informació principal, en cada tipologia documental, per a l'extracció dels elements informatius que formen part de la descripció bibliogràfica, d'acord amb les AACR2.
- Què s'entén per *punt d'accés principal* i *punt d'accés secundari* d'un registre bibliogràfic, i també les entrades de referència.

En els diferents apartats d'aquest mòdul s'aniran introduint exemples que ajudaran a la comprensió de la catalogació descriptiva i a saber per què les normes, les directrius i els formats són necessaris per al control de la informació.

Els exemples es basen majoritàriament en casos ficticis, però contenen els elements informatius que s'han de descriure en els casos reals.

Regles angloamericanes de catalogació

Les Regles angloamericanes de catalogació són unes normes d'abast internacional desenvolupades per l'American Library Association (ALA).

MARC 21

El format MARC 21 (*machine-readable cataloging record*) va ser desenvolupat per la Library of Congress dels Estats Units d'Amèrica i s'utilitza en nombrosos sistemes integrats de gestió bibliotecària.

Objectius

Amb l'estudi d'aquest material docent, l'estudiant assolirà els objectius següents:

1. Adquirir els coneixements necessaris per a la pràctica de la catalogació descriptiva en entorns manuals i automatitzats.
2. Familiaritzar-se amb la terminologia pròpia de l'anàlisi documental, en entorns bibliotecaris.
3. Conèixer de manera general el conjunt d'operacions intel·lectuals pròpies de l'anàlisi documental, que el portin a representar un document en els seus aspectes formals i temàtics, en un registre que faci d'intermediari entre el document original i l'usuari final.
4. Conèixer de manera específica les operacions associades a l'anàlisi formal:
  - Identificar els elements descriptius i organitzatius que representen el document, entre d'altres: autoria, títol, edició, lloc i data de publicació, dimensions i pàgines, punts d'accés per a la seva localització al catàleg.
  - Organitzar la informació dels elements descriptius en un registre bibliogràfic, d'acord amb normes i directrius que permeten que la informació s'estructuri igualment entre les organitzacions que n'assumeixen la utilització.
5. Conèixer la funció del registre bibliogràfic:
  - Informar sobre l'existència d'un document.
  - Localitzar el document en el conjunt d'un fons documental.
  - Possibilitar l'intercanvi de dades entre diferents organitzacions.
6. Entendre com s'articulen les **Regles angloamericanes de catalogació**, en les quals hi ha contingudes l'**ISBD**, per a la descripció de les diferents tipologies documentals, i també la determinació dels punts d'accés i la seva normalització. *ISBD* és l'acrònim d'**International standard bibliographic description**. El 2007 es va publicar un preliminar de l'edició que agrupa totes les ISBD anteriorment publicades per a cada tipologia documental.

7. Comprendre l'estructura del format **MARC 21** per a la generació de registres bibliogràfics i d'autoritat en sistemes d'automatització d'unitats d'informació.
8. Aprendre a representar les dades descriptives d'un document en una arquitectura de metadades com és la **Dublin Core Metadata Initiative**.

1. Com es cataloga? Per on començar i quins passos cal seguir?

Quan el catalogador s'enfronta a la pràctica de la catalogació descriptiva ha d'entendre que la informació que extraurà del document, des d'un punt de vista formal, s'ha d'estructurar seguint les polítiques de catalogació de la unitat d'informació i les normes i directrius a utilitzar.

És important que el catalogador sàpiga interpretar quines són les dades formals del document per a identificar-lo de manera unívoca en la seva descripció, cosa que permetrà que l'usuari en conegui l'existència i on el pot localitzar.

A la pràctica, aquest procés de descripció agrupa almenys les etapes següents:

- L'examen previ del document per a familiaritzar-se amb els elements que el conformen. Heu de partir de les fonts d'informació.
- La definició del tipus de document i l'elecció de les normes adequades per a la seva descripció.
- La concreció del nivell de descripció que es requereix.
- La identificació dels elements necessaris per a cada un dels diferents nivells de descripció, i la utilització de les normes apropiades.
- El trasllat dels resultats de la descripció al suport triat, a fi de ser completats en el seu moment amb els de l'operació de catalogació i indexació.
- Finalment, és aconsellable la comprovació de les dades de la descripció i les pròpies del document, per tal d'evitar qualsevol omissió o errata.

1.1. Fonts d'informació catalogràfica del document

La informació per a la descripció bibliogràfica s'extreu de les fonts d'informació indicades en les regles de catalogació respectives que utilitzin les unitats d'informació.

En el cas d'aquesta assignatura, utilitzem les *Regles angloamericanes de catalogació, segona edició* (AACR2). Si no es troba la informació necessària per descriure-ho al document mateix, es pot acudir a fonts externes, però aquest recurs s'ha de fer servir en casos excepcionals.

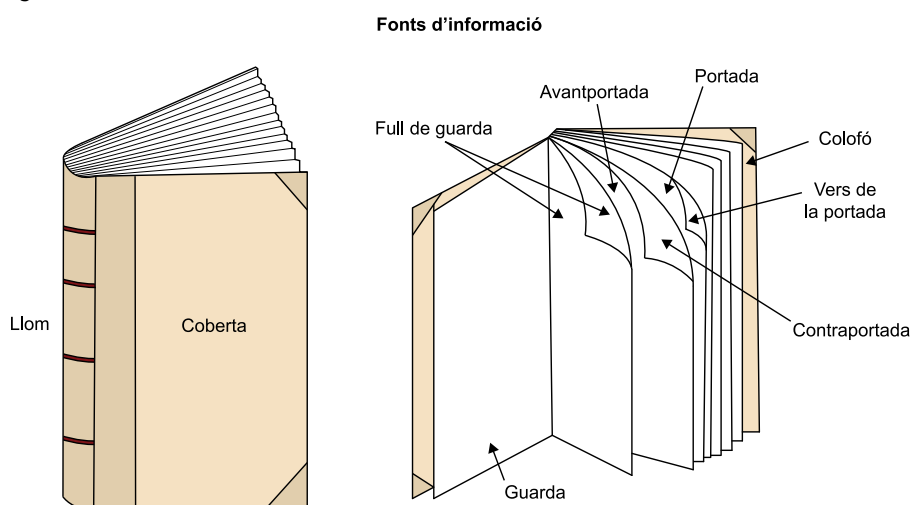
Amb caràcter general, cada tipologia documental té una font d'informació principal (vegeu la taula 1), encara que per a determinades àrees de la descripció es poden extreure els elements informatius d'altres fonts internes o externes al document.

Taula 1. Fonts principals d'informació segons tipologia documental

Tipologia documental	Font principal d'informació	Regla
Llibres, fullets i fulls impresos	La portada del document o el substitut d'aquesta, quan escaigui	2.0.B
Materials cartogràfics	El document mateix o el contenidor	3.0.B
Manuscrits	El manuscrit	4.0.B
Música impresa	La portada o el substitut de la portada	5.0.B
Enregistraments sonors	El document mateix i les seves fonts associades: carpetes, caixa de la discogràfica, etc.	6.0.B
Pel·lícules cinematogràfiques i enregistraments de vídeo	El document mateix i les seves fonts associades: carpetes, caixa de la discogràfica, etc.	7.0.B
Materials gràfics	El document mateix o el contenidor	8.0.B
Recursos electrònics	El recurs en ell mateix	9.0.B
Artefactes tridimensionals i objectes originals	L'objecte i qualsevol material textual d'acompanyament	10.0.B
Microformes	Primer fotograma que conté el títol i les dades de publicació	11.0.B
Recursos continus	Portada del primer volum o fascicle o substitut de la portada	12.0.B

El document que més habitualment es descriu és la monografia. La figura 1 mostra les parts en què s'estructura i que, des del punt de vista de l'anàlisi formal, són necessàries per a extreure la informació per a descriure-la.

Figura. Fonts d'informació

Font: Juan Luis Ramos Merino (1999). *Catalogación descriptiva*. Barcelona: FUOC.

1.2. Selecció de punts d'accés i encapçalaments

Els *punts d'accés* són noms, termes o signes mitjançant els quals s'identifica i es localitza un registre bibliogràfic. Són necessaris per a ordenar la pluralitat de les descripcions bibliogràfiques.

A fi de localitzar el registre bibliogràfic corresponent a la descripció d'un document (en entorns manuals o automatitzats), es determinen els punts d'accés, l'expressió escrita dels quals s'ha anomenat *encapçalament* (principal o secundari) pel fet d'anar anteposat o destacat en els entorns manuals a la descripció bibliogràfica. L'encapçalament és, per tant, la forma normalitzada, entre totes les possibles, que pot presentar-se un mateix punt d'accés.

Els criteris de selecció dels punts d'accés, principal o secundaris, vénen marcats per les normes de catalogació, concretament el capítol 21 de les *Regles anglo-americanes de catalogació*. Els capítols següents se centren en la forma normalitzada de redacció dels encapçalaments:

- **Capítol 21:** elecció dels punts d'accés principal i secundaris depenent de l'autoria i planificació de l'obra
- **Capítol 22:** Encapçalaments de persones
- **Capítol 23:** Noms geogràfics
- **Capítol 24:** Encapçalaments d'entitats.
- **Capítol 25:** Títols uniformes
- **Capítol 26:** quines referències s'establiran de les formes no admeses en el registre bibliogràfic.

1.2.1. Punt d'accés principal

El punt d'accés principal és el que determina la Regla corresponent del capítol 21 de les AACR2 d'acord amb l'autoria de l'obra i el nivell de contribució a aquesta obra, si tingués diversos autors amb diferents nivells de responsabilitat.

Les entrades principals poden ser persones, entitats o el títol quan així ho determina la regla corresponent.

Reflexió

Aquest mòdul se centra en els punts d'accés derivats de l'*anàlisi formal* del document, no en els derivats de l'*anàlisi de contingut* que són objecte dels llenguatges documentals (encapçalaments alfabètics de matèria i llenguatges de classificació).

Vegeu també

En el subapartat 5.2 d'aquest mòdul es descriuen amb més detall els elements organitzatius.

En els catàlegs manuals, l'encapçalament o entrada principal s'indica en la part superior de la fitxa en un apartat separat de la descripció bibliogràfica del document (vegeu el requadre a continuació).

[Ensaio sobre a lucidez. Català]

Assaig sobre la lucidesa / José Saramago ; traducció de Xavier Pàmies. — Barcelona : Edicions 62, 2005. — 413 p. ; 18 cm. — (Butxaca 62 ; 17/6)
 Tít. orig.: Ensaio sobre a lucidez
 D.L. DL B. 49776-2005
 ISBN 8429758046

I Pàmies, Xavier, trad. II Títol III Títol propi IV Col·lecció

En els entorns automatitzats que utilitzen el format **MARC 21**, l'entrada principal s'indica en el grup d'etiquetes 1 XX (vegeu la taula 2).

Etiquetes	Indicadors	Codis de subcamp
017	##	\$aDL B. 49776-2005
020	##	\$a8429758046
041	1#	\$acat\$hpors
100	1#	\$aSaramago, José,\$d1922
240	10	\$aEnsaio sobre a lucidez.\$lCatalà
245	10	\$aAssaig sobre la lucidesa /\$cJosé Saramago ; traducció de Xavier Pàmies
260	##	\$aBarcelona :\$bEdicions 62,\$c2006
300	##	\$a413 p. ;\$c18 cm
490	1#	\$aButxaca 62 ;\$v17/6
500	##	\$aTít. orig.: Ensaio sobre a lucidez
700	1#	\$aPàmies, Xavier,\$etrad.
830	#0	\$aButxaca (Edicions 62) ;\$v17/6

1.2.2. Punts d'accés secundaris

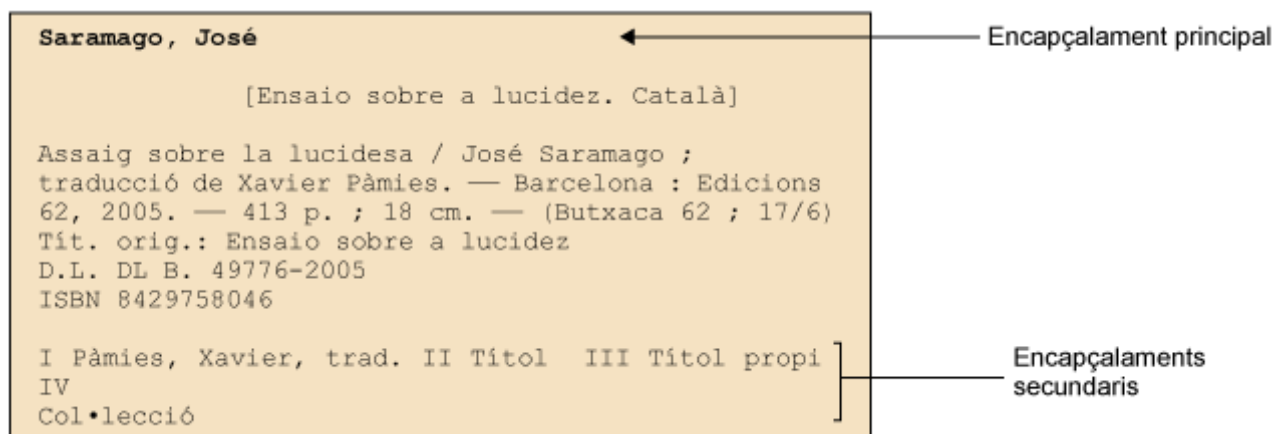
Els punts d'accés secundaris són entrades al mateix registre bibliogràfic amb encapçalaments diferents, cosa que permet que coautors, col·laboradors, traductors, títols, etc. figurin al catàleg com a punts d'accés per a identificar un document (vegeu la figura 2).

Un document pot estar representat per un nombre il·limitat d'entrades en funció dels seus possibles punts d'accés. En un entorn manual es fan tantes fitxes com punts d'accés secundaris hi hagi. S'utilitza aquest registre secundari a tall de relació, en el qual s'enumeren els diferents encapçalaments de les entrades secundàries per mitjà dels quals pot ser localitzat un document al catàleg.

Les normes que determinen les entrades secundàries són la 21.29 (Regla general) i la 21.30 (Regles específiques) de les AACR2, que afecten els elements següents:

- Noms de persones
- Entitats
- Autor-Títol
- Títol
- Col·lecció

Figura 2. Fitxa catalogràfica amb indicació d'encapçalament principal i secundaris

1.2.3. Punts d'accés de referència

Serveixen per a orientar l'usuari en l'ús del catàleg, i el remeten d'una entrada no admesa a l'admesa.

Les referències més usuals són:

- Referències d'orientació –*Vegeu*– d'un punt d'accés no admès a un altre no admès.
- Referències de relació –*Vegeu a més*– d'una entrada admesa que la relaciona amb una altra entrada admesa i que pot tenir interès per a l'usuari.
- Referències explicatives: que inclouen en una entrada les explicacions que es considerin oportunes.

2. Estructura de les Regles angloamericanes de catalogació. AACR2

Les Regles angloamericanes de catalogació van ser creades per l'American Library Association i actualitzades pel Joint Steering Committee for revision of AACR2. Aquesta eina, utilitzada en la majoria de les biblioteques d'arreu del món, ha estat traduïda a molts idiomes, com és el cas de Catalunya, o adaptades en alguns països, com és el cas de l'Estat Espanyol amb les Regles de catalogació espanyoles.

Cal destacar que en els entorns automatitzats implementats en la majoria de les unitats d'informació per a la generació de bases de dades bibliogràfiques i la seva consulta a través de catàlegs es té com a base, per a l'etiquetatge dels elements descriptius i organitzatius del document, el format MARC (en el cas d'aquesta assignatura estudiarem el format **MARC 21**).

Perquè la informació estigui perfectament identificada i descrita en el format MARC és necessari l'ús de normes o directrius per a la descripció del document. En aquesta guia seguirem AACR2 que apliquen els principis dels **Requeriments funcionals dels registres bibliogràfics (FRBR)**.

2.1. Parts de les AACR2

2.1.1. Primera part

Capítols corresponents als **elements descriptius** del registre bibliogràfic.

Capítols 1 al 12

Es recullen les regles aplicables a la descripció bibliogràfica d'un document d'acord amb l'**ISBD** (*international standard bibliographic description*). Cal destacar que el capítol 1 recopila les regles que s'apliquen a tots els tipus de documents, per la qual cosa als capítols específics per a la descripció de cada tipologia documental es poden trobar remissions a regles descrites al primer capítol. La taula 3 mostra el contingut de cada un d'aquests capítols.

FRBR

Els FRBR han estat desenvolupats per un grup d'estudi de l'IFLA (Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i Biblioteques). S'estudien en el mòdul "Principis bàsics de l'anàlisi documental" d'aquesta assignatura.

L'ISBD va sorgir davant de la necessitat de normalitzar la descripció bibliogràfica. Ja hem vist en el mòdul 1 que la primera en publicar-se va ser l'any 1971 i que, al llarg del temps, han anat apareixent altres normes en funció de cada tipologia documental.

Les diferents ISBD han servit com a marc de referència per als redactors de les diferents normes de catalogació elaborades per les agències nacionals de cada país; en el nostre cas les Regles Angloamericanes de catalogació. Les àrees i els signes de puntuació que més endavant es detallen són recollits en les AACR2 partint del que s'ha especificat en les ISBD.

L'ISBD determina la **forma** i el **contingut** de la descripció bibliogràfica, especifica els **elements que ha de contenir**, el seu **ordre de presentació** i la **puntuació que els delimita**.

Els elements descriptius, segons l'ISBD, s'agrupen en vuit zones o àrees:

- Àrea 1: Títol i menció de responsabilitat.
- Àrea 2: Edició.
- Àrea 3: Dades específiques del material o del tipus de publicació.
- Àrea 4: Publicació, distribució, etc.
- Àrea 5: Descripció física.
- Àrea 6: Col·lecció.
- Àrea 7: Notes.
- Àrea 8. Número normalitzat.

La designació general de la classe de document, és a dir la indicació del tipus de material (imprès modern, manuscrit, enregistraments sonors, etc.) és opcional i, en els casos en els quals una unitat d'informació tingui diferents tipologies de documents, és útil perquè els usuaris coneguin la classe de document que s'està descrivint.

Taula 3. Contingut dels capítols 1-12 de les Regles angloamericanes de catalogació

Capítols	Títol	Contingut
Cap. 1	Descripció bibliogràfica general	Conté el conjunt de regles aplicables per igual a la descripció de les classes de documents següents: monografies, manuscrits, material cartogràfic, música impresa, enregistraments sonors, microformes, pel·lícules, videoenregistraments, arxius d'ordinador i publicacions seriadades.
Cap. 2	Descripció de llibres, fullets i fulls impresos	Es descriuran els llibres, fullets i fulls solts conforme a les regles contingudes en aquest capítol.
Cap. 3	Descripció de materials catalogràfics	Es recullen les regles aplicables a la descripció de tota classe de materials cartogràfics: mapes i plànols en dues i tres dimensions, cartes aeronàutiques, marines i celests, els globus, els talls de terreny, les fotografies aèries, etc.
Cap. 4	Descripció de manuscrits	Conté les regles aplicables a tota classe de textos manuscrits: llibres manuscrits, cartes, discursos, documents legals, etc.

Capítols	Títol	Contingut
Cap. 5	Descripció de música impresa	Conté les regles específiques per a la descripció de publicacions de música impresa (partitures).
Cap. 6	Descripció d'enregistraments sonors	S'indiquen les regles específiques per a la descripció dels enregistraments sonors (discos, cassetes, cintes, etc.).
Cap. 7	Descripció de pel·lícules i videoenregistraments	Conté les regles aplicables a la descripció de les pel·lícules i els videoenregistraments de qualsevol classe o forma, es tracti d'obres completes, avenços documentals, noticiaris, etc.
Cap. 8	Descripció de materials gràfics	Les regles d'aquest capítol s'apliquen a la descripció dels materials gràfics bidimensionals: estampes, dibuixos, dibuixos tècnics, fotografies, cartells, làmines, radiografies, diapositives, transparències, etc.
Cap. 9	Recursos electrònics	Aquest capítol es centra en las normes de descripció per als recursos electrònics que contenen dades, programes o la combinació de dades i programes.
Cap. 10	Artefactes tridimensionals i objectes originals	Conté les regles de descripció d'objectes en tres dimensions, incloses maquetes, jocs, escultures, etc.
Cap. 11	Descripció de microformes	Les regles d'aquest capítol són aplicables a la descripció de les microformes: microfilms, microfitxes, etc.
Cap. 12	Descripció de recursos continus	S'inclouen les regles específiques per a la descripció de les publicacions seriades en qualsevol classe de materials.

En cada zona o àrea hi ha una puntuació preescrita per separar els diferents elements informatius que allà s'indiquen (vegeu la taula 4).

Taula 4. Puntuació preescrita dels elements informatius a les diferents zones o àrees

Zones i elements		Puntuació preescrita que ha de precedir (o tancar) els elements
Cada zona, llevat de la primera, va precedida d'un punt, espai, guió, espai: . –		
1.	Zona del títol i de la menció de responsabilitat	
	1.1.	Títol propi
	1.2.	1 Designació general de material [ ]
	1.3.	Títols paral·lels (repetible) =
	1.4.	Informació complementària del títol (repetible) :
	1.5.	Mencions de responsabilitat
		• primera menció /
		• mencions següents (repetible) ;
2.	Zona de l'edició	
	2.1.	Menció d'edició

Zones i elements		Puntuació preescrita que ha de precedir (o tancar) els elements
2.2.	Menció paral·lela d'edició (repetible)	=
2.3.	Mencions de responsabilitat relatives a l'edició	
	• primera menció	/
	• menció següent (repetible)	;
2.4.	Menció addicional d'edició (repetible)	,
2.5.	Mencions de responsabilitat relatives a una menció addicional d'edició	
	• primera menció	/
	• menció següent (repetible)	;
3.	Zona de les dades específiques del material (o del tipus de publicació)	
4.	Zona de la publicació, distribució, etc.	
4.1.	Llocs de publicació, distribució, etc.	
	• primer lloc	
	• lloc següent (repetible)	;
4.2.	Nom de l'editor, distribuïdor, etc. (repetible)	:
4.3.	Menció de la funció d'editor, distribuïdor, etc.	[ ]
4.4.	Data de publicació, distribució, etc.	,
4.5.	Lloc d'impressió	(
4.6.	Nom de l'impressor	:
4.7.	Data d'impressió	,)
5.	Zona de la descripció física	
5.1.	Designació específica de material o extensió	
	Si el primer element és la designació específica l'extensió apareixerà a continuació entre parèntesi	
	Extensió o durada	( )
5.2.	Altres dades físiques	:

Zones i elements		Puntuació preescrita que ha de precedir (o tancar) els elements	
	5.3.	Dimensions	;
	5.4.	Menció de material d'acompanyament	+
6.	Zona de la col·lecció La menció de col·lecció va entre parèntesi. Si n'hi ha més d'una, cada una va entre parèntesi, separada entre elles per un espai en blanc.		( )
	6.1.	Títol propi de la col·lecció	
	6.2.	Títols paral·lels de la col·lecció (repetible)	=
	6.3.	Informacions complementàries del títol de la col·lecció (repetible)	:
	6.4.	Mencions de responsabilitat relatives a la col·lecció	
		• primera menció	/
		• menció següent (repetible)	;
	6.5.	ISSN de la col·lecció	,
	6.6.	Numeració dins de la col·lecció	;
	6.7.	Enumeració o títol de la col·lecció	.
	6.8.	Títols paral·lels de la subcol·lecció (repetible)	=
	6.9.	Informacions complementàries del títol de la subcol·lecció (repetible)	:
	6.10.	Mencions de responsabilitat relatives a la subcol·lecció	
		• primera menció	/
		• menció següent (repetible)	;
	6.11.	ISSN de la subsèrie	,
	6.12.	Numeració en la subcol·lecció	;
7.		Zona de les notes (repetible) Cada una de les notes va precedida per ". — "	precedida per . —
8.		Zona del número normalitzat i dels termes de disponibilitat (repetible)	
	8.1.	Número normalitzat	
	8.2.	Títol clau	=
	8.3.	Modalitat d'adquisició i/o preu	:

Zones i elements		Puntuació preescrita que ha de precedir (o tancar) els elements
8.4.	Observacions	()

Font: Catalis

Capítol 13

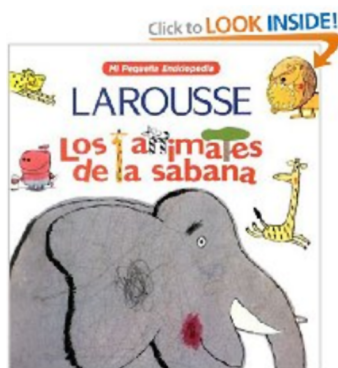
Dedicat a la **catalogació analítica**, és a dir, la que descriu un document del qual s'ha realitzat una entrada global en unitats documentals independents. Hi ha documents que contenen o bé diverses obres que s'editen juntes, o bé una mateixa obra que s'edita a diversos documents. Exemples: la catalogació dels capítols d'un llibre, els articles d'una revista, etc.

Aquest tipus de catalogació està subordinada a la política de cada centre.

Per tal de fer una descripció coherent cal seguir el que es diu en aquest capítol per a l'elecció de l'obra com a conjunt i com a part.

El document que es presenta a la figura 3 correspon a un dels 24 volums que formen l'obra *Mi pequeña enciclopedia Larousse*, en concret al tom titulat "Los animales de la sabana".

Figura 3. Font: Amazon

Cada un dels volums té alhora un equip de redacció diferent. En aquest cas, el centre catalogador pot decidir fer la catalogació com a:

- a) Una publicació independent, d'una obra amb títol distintiu "Los animales de la sabana" que forma part d'una sèrie "Mi pequeña enciclopedia Larousse" (regla 13.3).
- b) Una publicació que pertany a una obra més àmplia i que el centre catalogador decideix que es descriu l'obra en el seu conjunt "Mi pequeña enciclopedia Larousse", i s'indica en l'àrea de notes la part "Los animales de la sabana" (regla 13.4).

Una altra possibilitat és una entrada analítica amb *en*. En aquest cas ens és necessari una descripció bibliogràfica més completa, que va seguida d'una citació breu del document sencer al qual pertany. El cas més comú són els separates de les revistes (norma 13.5).

Les bibliografies nacionals acostumen a fer servir un altre tipus de catalogació analítica, la descripció en més d'un nivell. Aquest cas s'aplica principalment a les obres publicades en diversos volums, de manera que disposem d'un registre únic com un tot global, que seria el primer nivell, i seguidament les dades de cada volum, que seria el segon nivell. En el cas de descriure el contingut dels capítols de cada volum, parlariem d'un tercer nivell (norma 13.6).

2.1.2. Segona part

Correspon als elements organitzatius del registre bibliogràfic.

Capítols 21 al 26

Agrupen les Regles que permeten determinar, a partir de les dades extretes de les fonts del document, els aspectes següents:

- Quin o quins seran els punts d'accés (principal o secundaris) (capítol 21).
- Com serà la forma normalitzada dels punts d'accés:
  - Capítol 21: elecció dels punts d'accés principal i secundaris segons l'autoria i el pla de l'obra.
  - Capítol 22: Encapçalaments de persones
  - Capítol 23: Noms geogràfics
  - Capítol 24: Encapçalaments d'entitats
  - Capítol 25: Títols uniformes
- Quines referències s'establiran, de les formes no admeses com a encapçalament (principal o secundari) a la forma que hem escollit com a admesa, d'acord amb el que estableixi el centre catalogador i el capítol 26 de les AACR2.

Apèndixs A-E

Contenen un conjunt d'informacions com són l'ús i aplicació de sigles, abreviatures, xifres o articles inicials. Inclou, a més, un glossari de la terminologia més utilitzada en la pràctica de la catalogació descriptiva. Els apèndixs són:

- Apèndix A. Majúscules i minúscules
- Apèndix B. Abreviatures
- Apèndix C. Xifres
- Apèndix D. Glossari
- Apèndix E. Articles inicials

3. Estructura del format MARC 21 per a registres bibliogràfics

El format MARC 21 per a registres bibliogràfics és una codificació que etiqueta les dades representades en la catalogació d'un document de manera que la informació queda estructurada en funció de l'element informatiu que es descriu i possibilita, d'una banda, l'emmagatzematge i la recuperació de la informació dins d'una base de dades a través d'índexs, i de l'altra, l'intercanvi de registres entre diferents sistemes automatitzats.

3.1. Format MARC i la norma ISO 2709

La **Library of Congress (LC)** va començar en la dècada dels anys seixanta del segle passat a plantejar-se la substitució de les fitxes en format paper amb els registres bibliogràfics dels documents publicats als Estats Units, que distribuïa entre les biblioteques de tot el país, per un sistema que permetés la impressió a distància; per a fer-ho, va desenvolupar un projecte per a l'emmagatzematge massiu de la informació bibliogràfica en registres llegibles per ordinador. El 1965 es publica el format MARC I i el 1968 es publica el MARC II, o LCMARC (Monreal Vidal).

El format MARC determina quina és l'estructura del registre, els codis d'identificació dels diferents elements informatius i la informació en ella mateixa. L'**ISO 2709** n'indica l'estructura del format en el seu conjunt, perquè puguin intercanviar-se registres bibliogràfics llegibles per màquina, però no precisa ni la mida, ni les etiquetes, ni el contingut dels registres.

3.2. Format MARC 21

El format original LCMARC es va transformar en **MARC 21** i ha arribat a ser la norma utilitzada per la majoria dels sistemes d'automatització de biblioteques. El format bibliogràfic **MARC 21** (i la seva documentació oficial) és preservat per la **Library of Congress** i es publica sota el títol **MARC 21 format for bibliographic data** (Furrie).

Lectura recomanada

José Monreal Vidal (2004). "La saga de los MARC: de MARC II a Ibermarc y catmarc pasando por la ISO 2709". A: José Antonio Magan Walls (ed.). *Tratado básico de biblioteconomía* (5a. ed.). Madrid: Editorial Complutense.

ISO 2709

La **International Organization for Standardization** ha desenvolupat la norma que explica l'estructura que han de tenir els registres bibliogràfics per a l'intercanvi de dades i que ha estat aplicada en el format MARC 21.

LCMARC

LCMARC va ser el primer format per a la codificació de les dades llegibles per màquina desenvolupat per la **Library of Congress** i que més tard va donar origen al format MARC 21.

El format MARC 21 d'acord amb l'estructura dictada en la norma ISO 2709 (vegeu la figura 4) es divideix en quatre parts:

- **Capçalera:** és un conjunt de dades que proporciona informació sobre el processament del registre i sobre aspectes relacionats amb el format del document. Té una longitud fixa de 24 posicions; cada posició té un valor que serà el que determini diferents aspectes relacionats amb el registre, tals com: el nivell de codificació, el tipus de document, el nivell bibliogràfic, les regles que s'han seguit per a la descripció bibliogràfica, etc.
- **Directori:** és un camp lògic que el sistema automatitzat genera de manera automàtica i que indica la posició de començament de cada una de les etiquetes i la seva amplitud.
- **Camps variables de control** (de longitud fixa): etiquetes 001-008.
- **Camps variables de dades** (de longitud variable): 010-999.

Lectura recomanada

Betty Furrie (2001). Conociendo MARC bibliográfico: catalogación legible por máquina. Washington: Library of Congress.

Reflexió

En aquest mòdul ens centrarem en l'estudi dels camps variables de dades ja que en aquests s'etiqueten els elements informatius de la descripció bibliogràfica, encara també que es farà menció als camps variables de control.

Cal indicar que el contingut bibliogràfic dels registres es farà, en el cas de la nostra assignatura, d'acord amb les *Regles angloamericanes de catalogació*, l'estructura del qual s'indica en l'epígraf 3 d'aquesta guia.

Figura 4. Exemple d'un registre bibliogràfic MARC 21 ISO 2709.

The diagram shows a MARC 21 ISO 2709 record with the following text and labels:

```

01155nam 2200373 i
45000030007000000070003000070080041000100190016000510200
01800067040000800085049000800093080001000101080001000111
08000110012110000260013224501020015826000460026030000200
03064900020003266500020003466500023003666500029003896550
02600418700002600444830009400470945002900564945002700593
94500270062094500270064794500270067494500290070194500240
0730945002700754
ES-GrU-ta-070413s2007 sp ao 001 0 ger
aGR 141-2007- a9788433839886- a803.0- a800.7- a801.82-1
aMèoller Runge, Julia. 10aCollage 1A :bManual de
enseñanza del alemán : Lektion 1-5 /cJulia Mèoller
Runge, Ruth Burbat.- aGranada :bUniversidad de Granada,
c2007.- a213 p. ; c23cm -l aManuales ; v39.- 4aLengua
alemana.- 4aCursos de idiomas.- 4aEstudiantes
extranjeros.- 4aEstudio y enseñanza.- l aBurbat,
Ruth, ecoaut.- 0aManuales (Universidad de Granada).
pMajor, Humanidades, Filologãia y lingèuãistica ; v39
Sig. Top: BFI/550.34 LEB zon
  
```

Labels on the right side of the record:

- Capçalera o leader (points to the first line)
- Directori (points to the first line of the directory block)
- Camps variables de control (points to the first line of the control fields block)
- Camps variables de dades (points to the first line of the data fields block)

3.2.1. Camps variables de control (longitud fixa)

Cada camp està format per un conjunt de posicions, i cada una d'elles es representa per un caràcter. El seu valor informatiu es determina d'acord amb els valors establerts en el format **MARC 21** per a registres bibliogràfics. La taula 5 mostra el contingut que s'identifica en cada camp variable de control. En la figura 5 s'indiquen els camps variables de control que s'han completat en un registre bibliogràfic.

Els camps 000 i 008 són obligatoris en el registre bibliogràfic, la inclusió dels camps restants serà determinada per cada centre catalogador.

Taula 5. Contingut dels camps variables de control

Etiquetes	Nom	Contingut
000 ^(NR)	Capçalera	Valors numèrics o codificats que defineixen els paràmetres per al processament del registre. Conté 24 posicions (00-23). <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Capçalera i Directori</i>
001 ^(NR)	Núm. de control	Número assignat al registre bibliogràfic per l'organització que el crea. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de Control (001-006)</i>
003 ^(NR)	Identificador del núm. de control	Codi d'identificació de l'organització que crei el registre bibliogràfic. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de Control (001-006)</i>
005 ^(NR)	Data i hora de l'última transacció	Especificació de la data i hora de l'última transacció que ha tingut el registre. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de Control (001-006)</i>
006 ^(R)	Característiques de materials addicionals	Conté 18 posicions que permeten codificar informació sobre aspectes especials del material que es cataloga i que no poden identificar-se en el camp 008. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de Control (001-006)</i>
007 ^(R)	Informació general. Característiques físiques del document	Conté informació especial sobre les característiques físiques descriptives. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camp de Control 007</i>
008 ^(NR)	Informació general. Característiques bibliogràfiques del document.	Proporciona informació codificada sobre el registre com un tot i sobre aspectes bibliogràfics especials de l'exemplar que es cataloga. Conté 40 posicions (00-39). <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camp de Control 007</i>

^(NR) etiqueta no repetible: en un registre bibliogràfic no pot haver-hi més d'una etiqueta amb aquesta característica.

^(R) etiqueta repetible: en un registre bibliogràfic pot haver-hi més d'una etiqueta amb aquesta característica.

Figura 5. Codificació dels camps variables de control

CAPÇALERA	00000	nam	2200253	a	4500	] ————— Camps variables de control (longitud fixa)
008	060626s	2006	spc	000	f cat c	
017	##	\$aDL B. 49776-2005				
020	##	\$a8429758046				
041	1#	\$acat\$hp				
100	1#	\$aSaramago, José,\$d1922				
240	10	\$aEnsaio sobre a lucidez.\$lCatalà				
245	10	\$aAssaig sobre la lucidesa /\$cJosé Saramago ; traducció de Xavier Pàmies				
260	##	\$aBarcelona :\$bEdicions 62,\$c2006				
300	##	\$a413 p. ;\$c18 cm				
490						
	1#	\$aButxaca 62 ;\$v17/6				
500	##	\$aTit. orig.: Ensaio sobre a lucidez				
700	1#	\$aPàmies, Xavier,\$etrad.				
830	0#	\$aButxaca (Edicions 62) ;\$v17/6				

3.2.2. Camps variables de dades (longitud variable)

Contenen els elements informatius, tant organitzatius com descriptius, del document: autor, títol, sèrie, número normalitzat, dades de publicació, matèries, etc.

Els camps variables de dades del format **MARC 21** els formen les etiquetes 01 X-9 XX. En cada una de les etiquetes trobem:

- Els **indicadors**: són dues posicions de caràcter que es troben entre l'etiqueta del camp i les dades variables. El valor de cada indicador s'interpreta de forma independent i està identificat per números o per espais en blanc (en alguns exemples es pot trobar el símbol # que significa un indicador en blanc). A cada capítol del format **MARC 21** per a registres bibliogràfics es troben els indicadors associats a cada camp.
- Els **codis de subcamp**: estan formats per dos caràcters i precedeixen cada un del conjunt de dades variables que pertanyen a un camp. En el format **MARC 21** estan representats pel símbol "\$" (en alguns exemples aquest símbol de vegades se substitueix per \$), seguit d'un caràcter alfabètic o numèric que determina el valor informatiu de les dades variables que segueixen el codi de subcamp. L'ordre dels codis de subcamp, i la puntuació preescrita per a cada un d'ells, està determinat per les regles o normes que utilitzi el centre catalogador.

La figura 6 mostra l'estructura de les dades variables d'un registre bibliogràfic en **MARC 21**.

Figura 6. Codificació dels camps variables de dades.

	Indicadors	Informació
020	##	\$a0-00-000-000-X
080	##	\$a550.34(46)
100	1#	\$aLe Banqueur, John
245	10	\$aZonas sísmicas en España:\$bestudio sísmico = seismic areas in Spain/\$cJohn Le Banqueur, Cecile Washington, Susan Smith ; traductor M ^a Luisa de Agesta Sánchez
246	31	\$aSeismic areas in Spain
250	##	\$a2nd ed., 3rd print
260	##	\$aLondon:\$bPenguin Books,\$c2006
300	##	\$a445 p.:\$bil. ;\$c24 cm.+\$el map. físico de España
440	#0	\$aWorld Geology;\$v27
650	#4	\$aSismología-\$zEspaña
650	#4	\$aTerremotos-\$zEspaña
700	1#	\$aWashington, Cecile,\$ecoaut.

↑ Etiquetes   ↑ Codis de subcamp

Els camps s'agrupen en grans blocs com s'indica en els grups establerts a la taula 6, i cada un d'ells conté les etiquetes relacionades amb un conjunt d'elements informatius.

Taula 6. Grups d'etiquetes dels camps variables de dades.

Grup	Contingut
01X-040	Números i codis: ISBN, dipòsit legal, etc.
05 X-09 X	Classificació i signatura topogràfica
1 XX	Entrada principal: autor, entitat, congrés, títol uniforme
20 X-24 X	Títol i les seves variants: títol propi, títol abreujat, clau, uniforme, etc.
25 X-27X	Edició, peu d'impremta, etc.: menció d'edició, dades de publicació, etc.
3 XX	Descripció física.
4 XX	Menció de sèrie.
5 XX	Notes. <ul style="list-style-type: none"> • Part 1 • Part 2
6 XX	Matèries.
70 X-75 X	Entrada secundària: autor, entitat, títol, etc.
76 X-78 X	Enllaços entre registres.
80X-830	Secundaris de sèrie.
841-88X	Existències, localitzacions, etc.

Reflexió

Els camps específics de "Classificació i signatura topogràfica" i de "Matèries" són objecte de l'anàlisi de contingut i no els estudiarem en aquesta assignatura.

Grup	Contingut
9 XX	Camps d'ús local. Serà cada unitat d'informació la que determini l'ús que vol fer d'aquest conjunt d'etiquetes.

4. Estructura del registre bibliogràfic: àrees i elements que les formen (regles i etiquetes del format MARC 21)

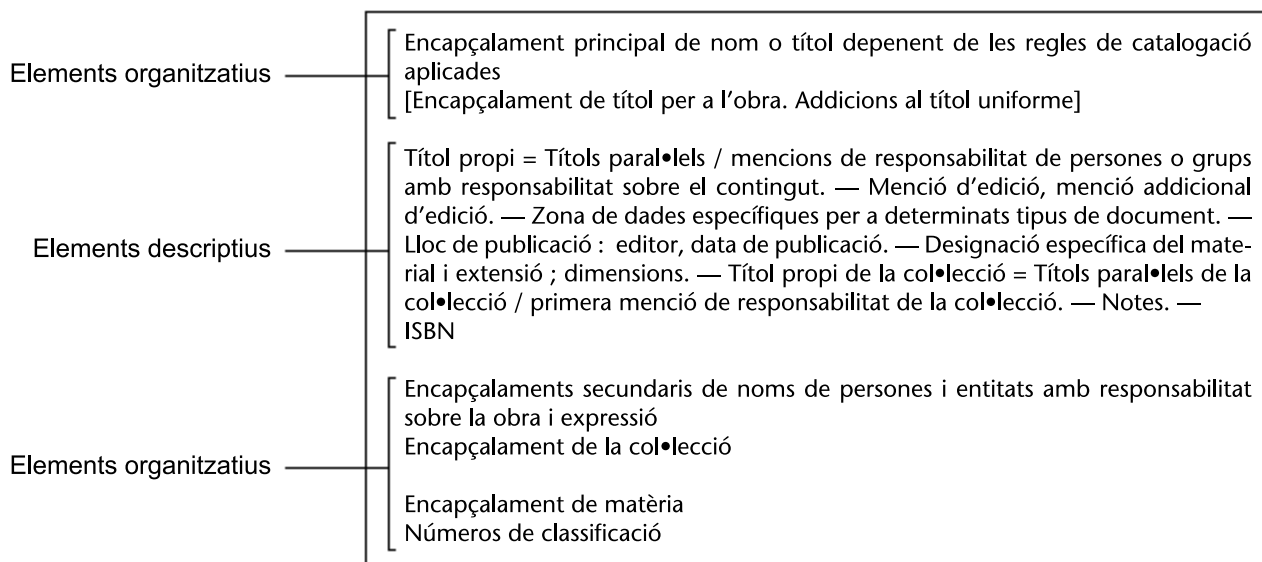
S'inclouen els elements bàsics que han de tenir els registres bibliogràfics produïts per una unitat d'informació.

En un registre bibliogràfic cal diferenciar entre:

- Els **elements descriptius**: la informació que s'extreu de l'anàlisi formal d'un document per a identificar-lo. Aquesta informació s'indica en cada una de les àrees o zones de l'ISBD.
- Els **elements organitzatius**: els diferents punts d'accés que es determinaran a partir de l'anàlisi formal d'un document i que permeten la localització del registre bibliogràfic en un catàleg.

El conjunt de dades que conformen ambdós elements donarà lloc a la catalogació d'un document. En la figura 7 es mostra l'estructura en format ISBD dels elements organitzatius i descriptius d'un registre bibliogràfic.

Figura 7. Estructura d'un registre bibliogràfic en format ISBD amb els elements descriptius i organitzatius.

4.1. Elements descriptius

Segons l'ISBD, l'organització de la descripció bibliogràfica es divideix en vuit àrees o zones en les quals es distribueixen els elements informatius que descriuen un document i aquesta distribució es fa seguint els capítols 1 al 13 de les AACR2, en funció de la seva tipologia.

En fitxes manuals en format ISBD, les àrees o zones estan separades per "punt, espai, guió, espai" (. -); en els formats utilitzats en entorns automatitzats no té sentit aquesta separació d'àrees.

Amb caràcter general, associarem en els punts següents cada un dels elements informatius d'un document i el relacionarem amb:

- La regla corresponent del capítol 1 de les AACR2 ja que, com s'ha indicat, aquest engloba els elements generals de totes les tipologies.
- L'etiqueta, l'indicador i el codi de subcamp del format MARC 21 on es codifica cada element informatiu de la descripció bibliogràfica.

El subapartat 4.1.1 d'aquest mòdul està dedicat a les etiquetes més usuals del format MARC 21 on es codifiquen les diferents àrees o zones que formen l'ISBD.

4.1.1. Etiquetes del format MARC 21 on s'indiquen els elements descriptius de les diferents àrees

Les etiquetes més usuals per a codificar en format MARC 21 les dades variables que es designen en cada una de les àrees o zones dels elements descriptius, segons l'ISBD, són les que s'indiquen en la taula 7.

Taula 7. Etiquetes on s'indiquen les dades variables de les àrees o zones de l'ISBD.

Elements descriptius	Etiquetes MARC 21	
Àrea de títol i menció de responsabilitat	245	Títol i informació associada al títol presa de la portada o substituït de la portada. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camp del títol i les seves variants (210-247)</i>
Àrea d'edició	250	Menció d'edició. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Edició, peu d'impremta, etc. – Camps 250-270</i>
Àrea de dades específiques de la classe de document	254	Menció de presentació musical. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Edició, peu d'impremta, etc. – Camps 250-270</i>

Elements descriptius	Etiquetes MARC 21	
	255	Dades matemàtiques cartogràfiques. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Edició, peu d'impremta, etc. – Camps 250-270</i>
	256	Característiques dels arxius d'ordinador. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Edició, peu d'impremta, etc. – Camps 250-270</i>
	362	Dates de publicació i/o designació seqüencial de les publicacions periòdiques. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de descripció física, etc. (3 XX)</i>
Àrea de publicació, distribució, etc.	260	Menció de lloc, nom de l'editor, data d'edició, impressor. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Edició, peu d'impremta, etc. – Camps 250-270</i>
Àrea de descripció física	300	Descripció física. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de descripció física, etc. (3 XX)</i>
	490	Títol de la sèrie que no genera entrada. L'entrada secundària es realitza amb les etiquetes 800, 810, 811 i 830. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de la menció de sèrie (4 XX)</i>
Àrea de notes	500-599	En el grup d'etiquetes 5 XX s'indiquen les notes relatives al document. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de notes (Part 1: 50 X-535) i (Part 2: 536-59X)</i>
Àrea de número normalitzat	017	Dipòsit legal.
	020	ISBN. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de números i codis (01 X-048)</i>
	022	ISSN. <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camps de números i codis (01 X-048)</i>
	222	Títol clau (publicacions seriadades). <i>Format MARC 21 concís per a registres bibliogràfics: Camp del títol i les seves variants (210-247)</i>

La taula 8 mostra les etiquetes, els indicadors i els codis de subcamp més utilitzats en la codificació en format MARC 21 dels elements descriptius.

Taula 8. Etiquetes, indicadors i codis de subcamp dels camps variables de dades

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
017	Dipòsit legal	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Núm. dipòsit legal
020	ISBN	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a ISBN
				\$c Preu

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
022	ISSN	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a ISSN
				\$c Preu
222	Títol clau (específic per a publicacions seriades)	# (Indefinit)	0-9 (Caràcters que no alfabetitzen)	\$a Títol clau
245	Títol	0 (No és entrada secundària)	0-9 (Caràcters que no alfabetitzen)	\$a Títol propi
		1 (És entrada secundària)		\$b Subtítols i títols paral·lels
				\$c Menció de responsabilitat
250	Menció d'edició	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Edició \$b Resta de la menció d'edició
254	Menció de presentació musical	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Menció de presentació musical
255	Dades matemàtiques cartogràfiques	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Menció d'escala
256	Característiques dels arxius d'ordinador	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Característiques de l'arxiu d'ordinador
260	Publicació, distribució, etc.	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Lloc de publicació
				\$b Nom de l'editor
				\$c Data de publicació
				\$e Lloc de fabricació
				\$f Nom del fabricant
				\$g Data de fabricació
300	Descripció física	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Extensió
				\$b Il·lustracions
				\$c Dimensions
				\$e Material annex
362	Dates de publicació i/o designació seqüencial de les publicacions periòdiques	0 (amb format pre-establert)	# (Indefinit)	\$a Dates de publicació i/o designació seqüencial de les publicacions periòdiques
490	Col·lecció	1 (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Nom de sèrie
				\$v Número
				\$x ISSN
				\$p Subsèrie
500-599	Notes	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Notes

4.1.2. Àrea 1. Títol i menció de responsabilitat (regla 1.1)

En l'àrea de títol i menció de responsabilitat s'indiquen els elements informatius del document que identifiquen el títol propi i altres de variants de títol si les tingués, la resta d'informació que acompanya el títol i els responsables directes de l'autoria de l'obra.

a) Elements:

- **Títol propi:** és el primer element de la descripció i es transcriurà exactament tal com aparegui en la font principal d'informació (regla 1.1B).
- **Designació general de la classe de document:** és opcional i se'n recomana l'ús quan en un catàleg hi hagi documents de diferents tipologies (regla 1.1C).
- **Títols paral·lels:** és un títol original en una llengua diferent a la que s'ha triat com a títol propi i s'indicarà en aquesta àrea sempre que aparegui en la font principal d'informació. Si aquest aparegués en altres fonts diferents a la principal, el títol original s'indicarà en l'àrea de notes (regla 1.1D).
- **Subtítol i/o informació complementària sobre el títol:** aquesta informació s'indicarà a continuació del títol propi o del títol paral·lel quan correspongui (regla 1.1E).
- **Menció de responsabilitat:** es faran constar els noms de les persones o entitats que siguin responsables, directament o indirectament, del contingut intel·lectual o artístic del document (regla 1.1F).
- **Documents sense títol col·lectiu:** en el cas d'un document que contingui diverses obres sense títol col·lectiu, i amb mencions d'edició referides a les obres individuals separadament, s'indicaran aquestes mencions a continuació de cada un dels títols si no són més de tres el nombre d'obres (regla 1.1G).

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

Títol [Designació general de material] = títol paral·lel : Subtítol
/ Menció de responsabilitat

En la regla 1.1A1 es descriuen tots els signes de puntuació que s'indiquen en aquesta àrea amb la seva casuística corresponent.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
245	1	0	\$a Títol \$h [Designació general de material] = \$b Títol paral·lel : subtítol / \$c Menció de responsabilitat

El primer indicador 1 indica que el títol és una entrada secundària; si fos 0 indicaria que el títol és entrada principal. El segon indicador 0 es refereix als caràcters que no alfabetitzen a partir de les dades variables que segueixen el codi de subcamp \$a.

Per a tots els casos, de les diferents àrees o zones, que s'especifiquen en els subapartats següents, els codis de subcamp estan remarcats en negreta per a poder diferenciar els elements informatius que formen l'àrea. La puntuació preescrita que precedeix cada codi de subcamp és l'indicada en l'ISBD que recullen les AACR2. Entre la puntuació preescrita, el codi de subcamp i la primera paraula de l'element informatiu no hi ha espai.

4.1.3. Àrea 2. Edició (regla 1.2)

Les dades relacionades amb les diferents edicions que pot tenir un document, i també les seves reimpressions, seran les indicades en l'àrea d'edició.

a) Elements:

- **Menció d'edició:** és el primer element de l'àrea i s'indicarà sempre que el document ho faci constar formalment. La menció d'edició s'expressarà en la mateixa forma que apareix al document i de manera abreujada (regla 1.2B).
- **Menció d'edició paral·lela:** es podrà indicar quan en la font principal d'informació aparegui una menció d'edició en més d'una llengua i/o escriptura (regla 1.2B5)
- **Mencions de responsabilitat relatives a l'edició:** s'indica quan en una edició concreta hi ha associada una responsabilitat sobre la mateixa, però no amb totes les edicions que ha pogut tenir una obra (regla 1.2C).
- **Menció relativa a una revisió explícita d'edició:** quan un document expressi formalment que es tracta d'una revisió d'una edició, s'indicarà en la descripció del document (Regla 1.2D).

- **Mencions de responsabilitat relatives a una revisió explícita d'edició:** es faran constar d'acord al que s'estableix en la regla 1.1F (regla 1.2E).

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

Menció d'edició = Menció d'edició paral·lela / menció de responsabilitat

En la regla 1.4A1 es descriuen tots els signes de puntuació que s'indiquen en aquesta àrea amb la seva casuística corresponent.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
250	#	#	\$aMenció d'edició =\$bMenció d'edició paral·lela / menció de responsabilitat

El primer i segon indicadors són blancs; i en aquest exemple estan representats amb el símbol #, però quan es treballa en un entorn automatitzat a l'indicador corresponent no s'introdueix cap caràcter.

En el codi de subcamp \$b s'inclou la resta de la menció d'edició. En aquest cas no hi ha codi de subcamp que separi la menció de responsabilitat.

4.1.4. Àrea 3. Designació general de material (Regla 1.3)

L'àrea de Designació general de material no s'usa en la descripció de totes les formes documentals (regla 1.3).

a) Les tipologies documentals on s'indica són:

- **Materials cartogràfics** (capítol 3 AACR2). S'indiquen les dades matemàtiques relatives a aquest tipus de material, regla 3.1C.
- **Música impresa** (capítol 5 AACR2). Es recullen les mencions que especifiquen el format musical de l'obra que es descriu per a distingir-lo d'altres formats de la mateixa obra, regla 5.1C.
- **Recursos electrònics** (capítol 9 AACR2). S'indica la designació específica de la categoria predominant (dades, programes, multimèdia, etc.), regla 9.1C.

- **Recursos continus** (capítol 12 AACR2). Indicarem designació apropiada (regla 12.1C).

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

Designació general de material

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
254	#	#	\$aMenció de presentació musical

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
255	#	#	\$aMenció d'escala

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
256	#	#	\$aCaracterístiques d'arxiu d'ordinador

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
362	#	#	\$aDates de publicació i/o designació seqüencial de les publicacions periòdiques

4.1.5. Àrea 4. Publicació, distribució, etc. (regla 2.4)

En l'àrea de publicació i distribució s'indicaran les dades relacionades amb el lloc de publicació, nom de l'editor i la data.

a) Elements:

- **Lloc de publicació:** és el primer element de l'àrea i s'entén per *lloc de publicació* el nom de la localitat on tingui la seva seu l'editor (regla 1.4C).
- **Nom de l'editor:** persona física o jurídica a càrrec de la qual corre la publicació de l'obra (regla 1.4D).
- **Menció de la funció de distribuïdor:** en el casos en què no sigui clara la funció del distribuïdor, si constés, pot afegir-se entre claudàtors una paraula que l'aclareixi. Cal indicar que són pocs els documents on apareix aquesta casuística (regla 1.4E).

- **Data de publicació:** s'indica en xifres aràbigues quan correspongui a l'era cristiana; en els altres casos s'indicarà com aparegui en el document (regla 1.4F).
- **Lloc de fabricació, nom del fabricant, data de fabricació:** són elements informatius opcionals i s'indicarà per aquest ordre i segons l'indicat en les regles preescrites anteriors (regla 1.4G).

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

Lloc de publicació : nom de l'editor, data (lloc de fabricació : nom del fabricant, data de fabricació)

En la regla 1.4A1 es descriuen tots els signes de puntuació que s'indiquen en aquesta àrea amb la seva casuística corresponent.

Les dades relatives al lloc de fabricació, nom del fabricant i data de fabricació són opcionals i s'indicaran en el cas que es desconeguin les dades referents al lloc de publicació, nom de l'editor i data d'edició.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
260	#	#	\$aLloc de publicació :\$bNom de l'editor,\$cData\$e(Lloc de fabricació :\$fNom del fabricant,\$gData de fabricació)

4.1.6. Àrea 5. Descripció física (Regla 1.5)

Les dimensions del document i altres característiques físiques (il·lustracions, làmines, gràfics, etc. si els inclou) són les indicades en l'àrea de descripció física.

a) Elements:

- **Extensió i designació física del material:** segons el tipus de material que s'estigui descrivint se n'indicarà l'extensió i la designació. La forma en la qual s'expressarà serà l'indicada en la regla 1.5B, i en cada una de les regles corresponents segons el tipus de document.
- **Menció d'altres característiques físiques:** es farà d'acord amb l'establert per a cada classe de document als capítols corresponents (regla 1.5C).

- **Dimensions:** s'expressaran d'acord amb l'establert per a cada document als capítols corresponents (regla 1.5D).
- **Material annex:** s'expressa indicant el material que acompanya el document en el moment de la seva publicació. Pot estar constituït per una o més unitats físiques independents (regla 1.5E).

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

Extensió i designació física del material : menció d'altres característiques físiques ; dimensions + material annex

En la regla 1.5A1 es descriuen tots els signes de puntuació que s'indiquen en aquesta àrea amb la seva casuística corresponent.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
300	#	#	\$aExtensió i designació física del material :\$bMenció d'altres característiques físiques ;\$cDimensions +\$eMaterial annex

4.1.7. Àrea 6. Col·lecció (regla 1.6)

Els elements informatius relatius a la col·lecció o col·leccions a què pot pertànyer un document seran indicats en l'àrea de col·lecció.

a) Elements:

- **Títol propi de la col·lecció:** s'indicarà tal com aparegui en la font d'informació. Se suprimirà la paraula col·lecció o alguna equivalent quan aquesta tingui un valor només de terme introductor en el títol de la sèrie (regla 1.6B).
- **Títols paral·lels de la col·lecció:** s'indicarà segons el que s'indiqui en la regla 1.6C de les AACR2.
- **Subtítol i/o informació complementària sobre el títol de la col·lecció:** s'indicarà només en el cas que sigui necessari per a la identificació del títol de la sèrie (regla 1.6D).
- **Mencions de responsabilitat relatives a la col·lecció:** s'indicarà sempre que el títol de la sèrie és un terme genèric, és a dir, que hi pot haver en

altres editorials sèries amb el mateix nom, i pot ser necessari per a la seva identificació correcta (regla 1.6E).

- **ISSN (número internacional normalitzat per a publicacions en sèrie) de la col·lecció:** s'indicarà quan aparegui en el document (regla 1.6F).
- **Numeració dins de la col·lecció:** s'indicarà quan es conegui i aparegui indicat en el document (regla 1.6G).
- **Subcol·leccions:** sempre que una col·lecció estigui subdividida en subcol·leccions, el títol pròpiament dit estarà format pel títol comú seguit pel títol de la subcol·lecció (regla 1.6H).
- **Nombre de les subsèries o seccions:** se seguiran les indicacions establertes en la regla 1.6G (regla 1.6H8)
- **Més d'una sèrie:** quan un document tingui més d'una sèrie, s'indicaran totes les sèries (regla 1.6J).

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

(Títol de la col·lecció = títol paral·lel de la col·lecció / menció de responsabilitat ; número de la col·lecció, ISSN de la col·lecció. Títol de la subcol·lecció ; número de la subcol·lecció)

En la regla 1.6A1 es descriuen tots els signes de puntuació que s'indiquen en aquesta àrea amb la seva casuística corresponent.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
8XX	#	0-9	\$aTítol de la col·lecció =\$aTítol paral·lel de la col·lecció / menció de responsabilitat ;\$vnúmero de col·lecció,\$xISSN de la col·lecció.\$pTítol de la subcol·lecció ;\$vNúmero de la subcol·lecció

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
490	1	#	\$aTítol de la col·lecció =\$aTítol paral·lel de la col·lecció / menció de responsabilitat ;\$vnúmero de col·lecció,\$xISSN de la col·lecció.\$pTítol de la subcol·lecció ;\$vNúmero de la subcol·lecció

En les etiquetes 800, 810, 811 i 830 s'indica la forma normalitzada com a entrada secundària. El primer indicador queda en blanc i el segon indicador es refereix als caràcters que no alfabetitzen a partir de les dades variables que segueixen el codi de subcamp \$a.

Si el títol propi de la col·lecció és diferent de la forma normalitzada, el títol propi de la col·lecció s'indica en l'etiqueta 490. El primer indicador és un 1, que indica que es realitzarà una entrada secundària en l'etiqueta corresponent del grup 8 XX).

4.1.8. Àrea 7. Notes (regla 1.7)

Qualsevol aclariment o informació relativa a cada una de les àrees podrà ser indicat en l'àrea de notes. Les notes s'indicaran seguint el mateix ordre seqüencial de les àrees.

a) Elements:

- **Forma i ordre de les notes:** s'indicaran en el mateix ordre que les àrees de la descripció bibliogràfica i que afecten aquestes notes (regla 1.7A3)

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

Nota 1. - Nota 2

Cada nota anirà separada de l'altra per punt espai guió espai (. -) (regla 1.7A1).

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
5 XX	#	#	\$aNota

Cada nota s'indicarà a l'etiqueta corresponent d'aquest grup tal com s'especifica en el format MARC 21.

4.1.9. Àrea 8. Número normalitzat i dels termes de disponibilitat (regla 1.8)

En l'àrea de número normalitzat i dels termes de disponibilitat s'indicaran els números normalitzats dels documents (ISBN, ISSN, etc.).

a) Elements:

- **Número normalitzat:** és el primer element de l'àrea i s'indicarà precedit de les sigles ISBN o ISSN, o de les que corresponguin en el sistema de normalització adoptat segons el tipus de document (regla 1.8B).
- **Títol clau:** anirà a continuació de l'ISSN d'un document que forma part d'una sèrie (regla 1.8C).
- **Termes de disponibilitat:** és un element opcional i el preu es farà constar en xifres seguit del símbol monetari corresponent (regla 1.8D).
- **Qualificació:** si un document té dos o més ISBN (el de l'obra completa i el de cada una de les parts), es faran constar tots aclarint en cadascun a quines parts corresponen (regla 1.8E).

b) Puntuació preescrita de separació dels diferents elements d'aquesta àrea:

Número normalitzat = títol clau : preu

En la regla 1.8A1 es descriuen tots els signes de puntuació que s'indiquen en aquesta àrea amb la seva casuística corresponent.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
020	#	#	\$aISBN :\$cPreu

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
022	#	#	\$aISSN = Títol clau :\$cPreu

4.2. Elements organitzatius

A fi de poder ordenar i localitzar la descripció bibliogràfica d'un document, dins d'un entorn manual o automatitzat, és necessari comptar amb instruments capaços de localitzar la informació. Els punts d'accés, també anomenats *encapçalaments*, són els que facilitaran la recuperació dels registres bibliogràfics corresponents a un autor, una col·lecció, una entitat, un títol uniforme, etc.

Les Regles contingudes als capítols 21 de les **Angloamerican Cataloguing rules, 2nd edition** es refereixen a:

- L'elecció dels punts d'accés (principal i secundaris) per a establir els encapçalaments d'autor, entitat o títol, seran estudiats al Capítol 21 de les AACR2.
- La forma de l'encapçalament de les entrades:
  - Al capítol 22 es recullen les regles per a la normalització dels noms d'autors, i
  - Al capítol 23 trobarem la normativa per a establir la forma normalitzada per a establir els noms geogràfics.
  - Al capítol 24, les regles per a normalitzar les entitats.
  - Al capítol 25 trobarem la normativa que aplicarem als títols uniformes. Un títol uniforme és el títol adoptat pel centre catalogador partint de les regles indicades al Capítol 25 per a establir , un encapçalament (principal o secundari) d'una obra que és coneguda sota diferents títols.
  - Referències. Quan sigui necessari establir referències d'orientació cap a la forma exacta del punt d'accés triat, perquè hi ha diferents formes conegudes del nom de persona o entitat, es faran d'acord al que s'indica en el capítol 26.

Les etiquetes, indicadors i codis de subcamp que es mostren a la taula 9 corresponen als elements organitzatius dins del format **MARC 21** més usuals:

Taula 9. Etiquetes, indicadors i codis de subcamp dels elements organitzatius en format MARC 21.

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
100	Autor personal com a entrada principal	0 (Nom de pila)	# (no definit)	\$a Nom
		1 (Cognom)		\$c Títols o altres paraules associades al nom
		2 (Nom de família)		\$d Data de naixement i mort
110	Entitat com a entrada principal	0 (Nom d'entitat en ordre invertit)	# (no definit)	\$a Nom d'entitat o nom de l'àrea jurisdiccional
		1 (Nom d'àrea jurisdiccional)		\$b Entitat subordinada
		2 (Nom d'entitat en ordre directe)		
111	Congrés com a entrada principal	2 (Nom en ordre directe)	# (no definit)	\$a Nom del congrés
				\$c Lloc del congrés
				\$d Data del congrés

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
				\$n Número del congrés
130	Títol uniforme com a entrada principal	0-9 (Nombre de caràcters que no alfabetitzen)	# (no definit)	\$a Títol uniforme
				\$l Llengua
				\$p Títol de la part
240	Títol uniforme sota nom d'àrea jurisdiccional, nom d'entitat, nom de congrés contingut a les etiquetes 100, 110 i 111	1 (imprès)	0-9 (Nom de caràcters que no alfabetitzen)	\$a Títol uniforme
				\$l Llengua
245	Títol propi com a entrada principal	0 (Títol és entrada principal)	0-9 (Caràcters que no alfabetitzen)	\$a Títol
				\$b Subtítol
				\$c Menció de responsabilitat
246	Variant de títol	3 (sense nota, amb entrada secundària)	0 (Part de títol)	\$a Títol
			1 (Títol paral·lel)	
			3 (Un altre títol que no apareix en la font principal d'informació)	
			4 (Títol de la coberta diferent del títol de portada)	
700	Autor personal com a entrada secundària	0 (Nom de pila)	# (no definit)	\$a Nom
		1 (Cognom)		\$c Títols o altres paraules associades al nom
		2 (Nom de família)		\$d Data de naixement i mort
				\$e Funció de l'autor
710	Entitat com a entrada secundària	0 (Nom d'entitat en ordre invertit)	# (no definit)	\$a Nom d'entitat o nom de l'àrea jurisdiccional
		1 (Nom d'àrea jurisdiccional)		\$b Entitat subordinada
		2 (Nom d'entitat en ordre directe)		\$e Funció del nom de l'entitat
711	Congrés com a entrada secundària	2 (Nom en ordre directe)	# (no definit)	\$a Nom del congrés
				\$c Lloc del congrés
				\$d Data del congrés
				\$n Número del congrés
730	Títol uniforme com a entrada secundària	0-9 (Caràcters que no alfabetitzen)	# (No se subministra informació)	\$a Títol uniforme
				\$l Llengua

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
740	Títol secundari	0-9 (Caràcters que no alfabetitzen)	# (No se subministra informació)	\$a Títol
830	Títol de col·lecció com a entrada secundària	# (no definit)	0-9 (Caràcters que no alfabetitzen)	\$a Títol sèrie
				\$p Subsèrie
				\$v Núm. de la sèrie o subsèrie

4.2.1. Elecció dels punts d'accés, formes dels encapçalaments i establiment de referències

Per a establir els punts d'accés d'un document, és molt important el que s'indica en les regles 1.OA3 i 21.OB: les dades per a la descripció bibliogràfica, i també l'elecció dels diferents punts d'accés, que s'han de prendre de la font principal d'informació específica per a cada document.

Si la font principal no ens proporciona dades, per a establir els punts d'accés del document es preferirà consultar altres fonts del propi document (coberta, vers de la portada, altres preliminars o colofó) abans d'acudir a fonts externes (obres de referència, cercadors d'Internet, etc.) per a esbrinar informació que ens permeti establir els punts d'accés.

Les regles contingudes al capítol 21 de les Angloamerican cataloguing rules per a l'elecció dels punts d'accés es divideixen en:

- Generals per a l'establiment de les entrades principals i vàlides per a totes les tipologies documentals (des de la regla 21.1 fins a la regla 21.7).
- Específiques per a l'establiment de les entrades principals de determinades tipologies documentals (regles de la 21.8 a la 21.28 i de la 21.30 a la 21.39).
- Establiment de les entrades secundàries (regles 21.29 i 21.30).

Normalment, en l'elecció de l'entrada principal se segueixen les regles generals per a qualsevol tipologia, però és recomanable que s'observin les regles específiques per si hi ha alguna excepció a la regla general.

En aquest apartat ens centrarem en les regles generals comunament més aplicades, no sense aclarir que hi ha una casuística molt àmplia i que difícilment es pot recollir aquí en el seu conjunt. L'important és entendre com s'articulen aquestes regles per a la seva correcta aplicació.

Una vegada determinat quin o quins seran els diferents punts d'accés que seran entrada (principal i/o secundària) d'un document a partir de la consulta del capítol 21, cal establir la forma de l'encapçalament d'aquestes entrades. En

el capítol 22 de les AACR2 es recullen les regles per a la normalització dels noms d'autors, en el capítol 23 recull la normalització dels noms geogràfics i el capítol 24, la normalització de la forma normalitzada de les entitats.

La regla 25.1 ens indicarà en que casos és necessari establir un títol uniforme, aquest es redactarà d'acord a la Regla corresponent (segons el cas) del capítol 25.

Quan sigui necessari establir referències d'orientació cap a la forma exacta del punt d'accés triat, perquè trobem diferents formes conegudes del nom de persona o entitat, es faran d'acord amb les regles establertes en el capítol 26 de les AACR2.

Finalment, en el cas que s'estigui treballant en entorns automatitzats que utilitzen el format MARC 21, la informació es codificarà a l'etiqueta corresponent, amb els indicadors i codis de subcamp respectius.

a) Exemple:

Figura 8

El responsable de l'autoria d'aquesta obra és Ildefonso Ruiz Calvo (regla 21.1A1) i aquest serà l'entrada principal que s'ha escollit d'acord amb la regla 21.6B, ja que es tracta d'una obra de responsabilitat compartida on la responsabilitat principal està indicada. Es farà entrada secundària sota el nom del prologuista (regla 21.30B) i del títol (regla 21.30J).

Per a indicar la forma de l'encapçalament principal en què apareixerà el registre bibliogràfic (manual o automatitzat), acudirem al capítol 22 de les AACR2. En aquest supòsit, la forma del nom normalitzada es farà d'acord amb la regla

22.5C2 , ja que es tracta d'un autor que escriu en llengua espanyola i té diversos cognoms. La mateixa regla de la forma d'encapçalament se seguirà per a establir l'entrada secundària sota el prologuista.

b) Forma normalitzada de les entrades dins de la descripció bibliogràfica en format fitxa:

Ruiz Calvo, Ildefonso

La cordillera andina / Ildefonso Ruiz Calvo ; prólogo de Eva Sarasola Ibarra. — Barcelona : Grijalbo, 2006

I. Sarasola Ibarra, Eva, pr. II. Títol

L'encapçalament principal és el que apareix en la part superior de la catalogació i s'hi destaquen en negreta els cognoms. Els encapçalaments secundaris són els que s'indiquen en la part inferior de la catalogació, precedits per la numeració romana.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
100	1	#	\$a Ruiz Calvo, Ildefonso
245	1	3	\$a La cordillera andina / \$c Ildefonso Ruiz Calvo ; pròleg d'Eva Sarasola Ibarra
260	#	#	\$a Barcelona: \$b Grijalbo, \$c 2006
700	1	#	\$a Sarasola Ibarra, Eva, \$e pr.

A l'etiqueta 100 s'indica l'entrada principal amb la forma del nom normalitzada, el primer indicador és 1 ja que l'entrada és per cognom. En els entorns automatitzats no es posa en negreta cap element informatiu de les dades variables.

L'indicador primer, indicador 1, de l'etiqueta 245, determina que el títol és entrada secundària.

A l'etiqueta 700 es codifica l'entrada secundària que s'ha fet sota el prologuista.

Classes de punts d'accés

1) Entrada sota un nom d'autor personal: qualsevol persona responsable total o parcial del contingut d'una obra i que es consideri que sigui punt d'accés principal (regla 21.1A).

2) Entrada sota un nom d'entitat: les organitzacions, institucions, empreses, organismes públics, etc. poden ser punt d'accés principal quan siguin responsables total o parcial d'una obra i, a més, es donin algunes de les condicions següents (regla 21.1B):

- Publicacions de caràcter administratiu que estiguin relacionades amb la pròpia entitat, amb les seves activitats i el seu règim intern, amb la seva activitat econòmica, amb el seu personal, etc.
- Disposicions legals i publicacions oficials.
- Altres publicacions com ara informes, juntes, comissions, actes, resolucions, etc.

3) Entrada principal sota el títol: el títol d'un document monogràfic pot ser també punt d'accés principal en els casos que es determinin en les AACR2 (regla 21.1C)

Entrada principal sota autor (persona o entitat) conegut

Una obra pot ser feta per una sola persona o entitat que n'és l'única responsable directa (regla 21.4) i, per tant, l'entrada principal anirà sota el seu nom.

Quan l'autoria d'una obra recaigui en diverses persones o entitats, en coautoria o amb responsabilitats diferents en la seva elaboració, seguirem el que s'indica en la regla 21.6 (responsabilitat compartida).

Per norma, quan la coautoria correspongui a més de tres persones o a entitats l'entrada principal anirà sota el títol i es farà entrada secundària pel primer autor que apareix en la font principal d'informació.

1) Autor únic (persona)

a) Exemple:

Figura 9

En tractar-se d'una obra d'autor únic (persona), l'entrada principal anirà encapçalat per Fernández Ruiz (regla 21.4A).

b) La forma de l'encapçalament es farà d'acord amb la regla 22.5C2:

Fernández Ruiz, Teresa

Los efectos de los volcanes / Teresa Fernández Ruiz. — Barcelona : Mediterráneo, 2009

En tots els casos, es posa en negreta quan es facin catalogacions per a l'elaboració de catàlegs manuals. Quan s'utilitzin sistemes automatitzats, no es posen en negreta cap dels elements que formen l'encapçalament.

c) Codificació en format MARC 21:

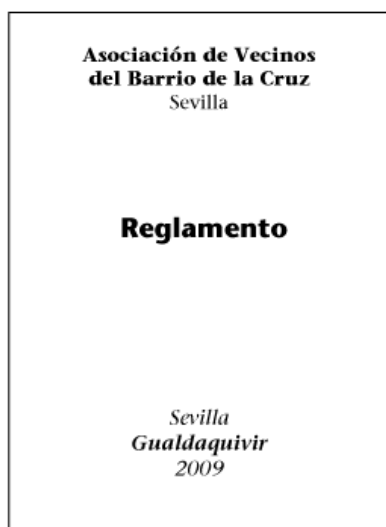
Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
100	1	#	\$aFernández Ruiz, Teresa
245	1	4	\$a Los efectos de los volcanes /\$cTeresa Ruiz Fernández
260	#	#	\$aBarcelona :\$bMediterráneo,\$c2009

L'encapçalament principal anirà a l'etiqueta 100 amb el nom normalitzat. El primer indicador és 1 ja que la forma de l'encapçalament és per cognom.

2) Autor únic (entitat)

a) Exemple:

Figura 10

En tractar-se d'una obra d'autor únic (entitat) i essent una obra de caràcter administratiu relacionada amb la pròpia entitat (regla 21.1B2a), entrada principal anirà encapçalada per l'Associació (regla 21.4B1).

b) La forma de l'encapçalament.

Per a la forma de l'encapçalament se seguirà la regla 24.1A (forma sota nom d'entitats amb addicions de noms geogràfics, norma 24.4C3). En aquest cas l'entitat és una Associació que té la seva seu a Sevilla i, pot donar-se el cas que en una altra localitat hi hagi una entitat amb el mateix nom. Per a això, a continuació de l'entitat i entre parèntesi s'indica el nom de lloc geogràfic on es troba l'entitat.

Asociación de Vecinos del Barrio de la Cruz (Sevilla)

Reglamento / Asociación de Vecinos del Barrio de la Cruz (Sevilla). — Sevilla :
Gualdaquivir, 2009

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
110	2	#	\$aAsociación de Vecinos del Barrio de la Cruz (Sevilla)
245	1	0	\$aReglamento /\$cAsociación de Vecinos del Barrio de la Cruz (Sevilla)
260	#	#	\$aSevilla :\$bGualdaquivir,\$c2009

En l'etiqueta 110 es codifica el nom normalitzat de l'entitat. El primer indicador és 2 perquè el nom de l'entitat va en ordre directe.

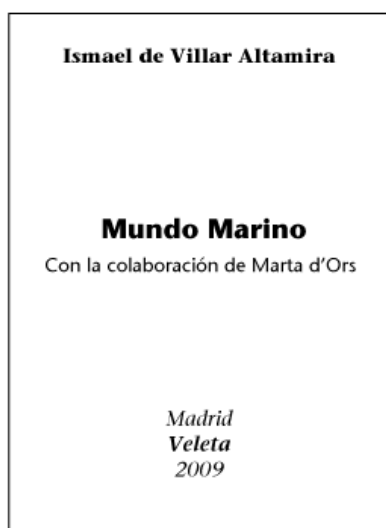
Vegeu també

En parlar dels encapçalaments de noms geogràfics i d'entitats, veurem amb més profunditat com es redacten aquests tipus d'entrades.

3) Obra en col·laboració (amb indicació del responsable principal)

a) Exemple:

Figura 11

Es tracta d'una obra en la qual hi ha un autor principal i un col·laborador, seguint la Regla 21.6B1), l'entrada principal anirà encapçalada per Villar Altamira i es farà entrada secundària pel col·laborador.

b) La forma de l'encapçalament.

La forma de l'encapçalament per a Ismael de Villar Altamira es farà segons la regla 22.5C) punt 2, ja que es tracta d'un nom amb diversos cognoms. És també important tenir en compte el punt D1 de la mateixa Regla (cognoms precedits de partícules), depenent de la llengua en la qual habitualment escriu l'autor del document s'aplicarà la casuística corresponent; en aquest cas, l'apartat corresponent a la llengua espanyola de la regla esmentada.

La forma de l'encapçalament per a Marta d'Ors es farà segons la regla 22.5A1, en tractar-se d'un nom amb un sol cognom. També es tindrà en compte el punt D1, apartat llengües espanyoles, de la regla esmentada anteriorment, ja que una partícula precedeix el cognom.

Vegeu també

La creació del registre d'autoritat i la generació de referències en format MARC 21 serà tractat en l'apartat 5 d'aquest mòdul.

Villar Altamira, Ismael de

Mundo marino / Ismael Villar Altamira ; con la colaboración de Marta d'Ors. — Madrid :
Veleta, 2009

I. Ors, Marta d', col.

En aquest cas és necessari fer una entrada de referència al catàleg de la forma no admesa a l'admesa (regla 26.2A2).

d'Ors, Marta
vegeu Ors, Marta d'

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
100	1	#	\$aVillar Altamira, Ismael de
245	1	0	\$a Mundo marino /\$cIsmael de Villar Altamira ; amb la col·laboració de Marta d'Ors
260	#	#	\$aMadrid :\$bVeleta,\$c2009
700	1	#	\$aOrs, Marta d', \$epr.

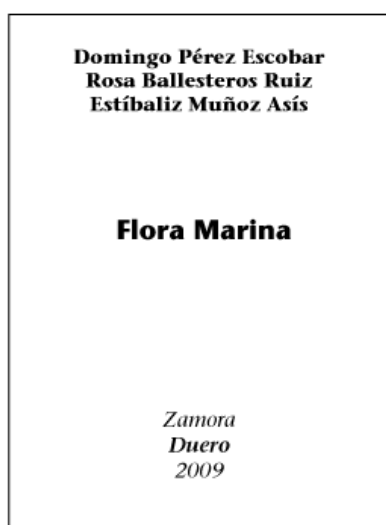
L'entrada principal es codifica en l'etiqueta 100, és una etiqueta no repetible i en un registre bibliogràfic no hi pot haver més d'una etiqueta del grup 1 XX.

L'entrada secundària sota el nom del col·laborador es codifica a l'etiqueta 700. És important incloure la funció de responsabilitat en el grup d'etiquetes 7 XX (coautor, editor literari, prologuista, traductor, etc.), en el subcamp \$e s'inclou aquesta funció i abreujadament.

4) Obra en col·laboració (sense indicació del responsable principal)

a) Exemple:

Figura 12

Aquest document ha estat fet per tres autors amb el mateix nivell de responsabilitat; cap d'ells no és destacat topogràficament. Segons la regla 21.6C1, l'entrada principal anirà encapçalada pel primer autor que apareix, Pérez Escobar, i es faran entrades secundàries per Ballesteros Ruiz i Muñoz Asís.

b) La regla 22.5C2 serà la seguida per a la **forma de l'encapçalament** dels tres autors, ja que són noms amb diversos cognoms.

Pérez Escobar, Domingo

Flora marina / Domingo Pérez Escobar, Rosa Ballesteros Ruiz,
Estíbaliz Muñoz Asís. — Zamora : Duero, 2009

I. Ballesteros Ruiz, Rosa, coaut. II. Muñoz Asís, Estíbaliz, coaut.

c) Codificació en format MARC 21:

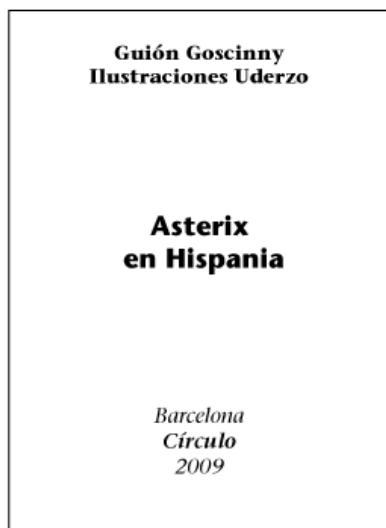
Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
100	1	#	\$aPérez Escobar, Domingo
245	1	0	\$aFlora marina / \$cDomingo Pérez Escobar, Rosa Ballesteros Ruiz, Estíbaliz Muñoz Asís
260	#	#	\$aZamora : \$bDuero, \$c2009
700	1	#	\$aBallesteros Ruiz, Rosa, \$ecoaut.
700	1	#	\$aMuñoz Asís, Estíbaliz, \$ecoaut.

En un registre bibliogràfic que conté la catalogació d'un document amb tres autors personals, l'autor considerat com a entrada principal anirà a l'etiqueta 100, els altres dos es codifiquen a l'etiqueta 700 com a entrades secundàries. Les etiquetes del grup 7 XX són repetibles.

5) Obra en col·laboració entre escriptor i artista

a) Exemple:

Figura 13

En aquesta obra hi ha dos autors, cada un d'ells amb responsabilitat diferent sobre la mateixa, però amb idèntic nivell de coautoria (regla 21.6B1). L'entrada principal anirà encapçalada pel primer, Goscinnny. Es farà entrada secundària per a Uderzo.

b) La forma de l'encapçalament:

En la forma de l'encapçalament cal tenir en compte que en la font principal d'informació no apareixen els noms complets de Goscinnny i d'Uderzo. No es tracta de pseudònims (regla 22.3A1), sinó de noms incomplets.

En aquest cas i basant-nos en la Regla 22.3A1, dedicada a la forma completa i incompleta del nom, triarem la forma més comuna. En cas de dubte, us recomanem acudir a fonts externes per a la determinació de l'autoritat. Seran els centres catalogadors els que determinin les fonts a consultar. En el nostre cas s'ha triat com a primera font la *LENOTI*, (Llista d'encapçalaments de noms i títols de la Biblioteca de Catalunya).

En la regla 22.17A sobre encapçalaments amb addicions al nom, especifica que opcionalment podran afegir-se les dates de naixement i mort (si ja hagués mort) als noms de les persones. A la *LENOTI*, les dates apareixen entre parèntesi.

Goscinnny, (1926-1977)

Asterix en Hispania / guión Goscinnny ; ilustraciones Uderzo. — Barcelona : Círculo, 2009

I. Uderzo, (1927-), il.

De les formes no admeses es faran referències seguint la regla 26.2A2 de les AACR2.

Gosciny, René

Véase

Gosciny (1926-1977)

Uderzo, Albert

Véase

Uderzo (1927-)

L'establiment de referències serà sempre opcional i serà a criteri dels centres catalogadors.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
100	1	#	\$aGosciny,\$d(1926-1977)
245	1	#	\$aAsterix en Hispania /\$cguión Gosciny ; il·lustracions Uderzo
260	#	#	\$aBarcelona :\$bCírculo,\$c2009
700	1	#	\$aUderzo,\$d(1927-),\$eil.

Si es considera incloure les dates de naixement i mort s'introduiran en el subcamp \$d.

6) Adaptació d'una obra

a) Exemple:

Figura 14

Aquesta obra és una adaptació de l'obra de Federico García Lorca "Romancero Gitano" que en difereix substancialment. L'entrada principal anirà encapçalada per Ruano Martín i es farà entrada secundària per a García Lorca (regla 21.10A).

b) Les formes de l'encapçalament per a les diferents entrades triades es faran d'acord amb la (regla 22.5C), ja que es tracta de noms amb diversos cognoms.

Ruano Martín, Olga

Romancero gitano en las noches del Sacromonte / Olga Ruano

Martín ; basada en la obra de Federico García Lorca. — Granada : Alcazaba, 2009

I. García Lorca, Federico, otr.

En el cas de l'entrada sota García Lorca seria recomanable fer una entrada de referència en el catàleg. Aquest autor també és conegut sota el nom de Lorca i per a dirigir correctament els usuaris al catàleg, farem l'entrada següent d'acord amb la regla 26.2A2:

Lorca, Federico García

Véase

García Lorca, Federico

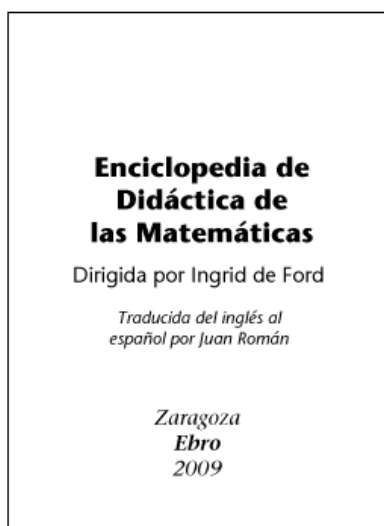
c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
100	1	#	\$aRuano Martín, Olga
245	1	0	\$aRomancero gitano en las noches del Sacromonte /\$cOlga Ruano Martín ; basada en l'obra de Federico García Lorca
245	#	#	\$aGranada :\$bAlcazaba,\$c2009
700	1	#	\$aGarcía Lorca, Federico,\$eotr.

7) Obres amb títol col·lectiu

a) Exemple:

Figura 15

Es tracta d'una obra que reuneix contribucions de diferents persones sota la direcció d'una altra (regla 21.7). L'entrada principal anirà encapçalada pel títol i es faran entrades secundàries per al director i per al traductor en aquest cas si el centre catalogador ho considera necessari.

La forma de l'entrada per a l'encapçalament principal sota el títol serà com s'indica en la regla 21.1C1. Alfabetitza la primera paraula del títol que no sigui article determinat o indeterminat (el, la, els, les, un, una, uns, unes).

b) La forma de l'encapçalament per a l'entrada secundària sota el director es faran seguint les regles 22.5D (anglès). Es tracta d'un autor amb un cognom que precedeix una preposició. Es començarà per la preposició i es farà referència del nom que la segueixi.

Si el centre catalogador ho considera oportú es farà també encapçalament secundari per al traductor. La forma de l'encapçalament es farà segons el que indica la regla 22.5A, autor amb un cognom.

Enciclopedia de didáctica de las matemáticas / dirigida por
Ingrid de Ford ; traducida del inglés al español por Juan Román.
— Zaragoza : Ebro, 2009

I. De Ford, Ingrid, dir. II. Román, Juan, trad.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
245	0	0	\$aEnciclopedia de didáctica de las matemáticas /\$cdirigida por Ingrid de Ford ; traducida del inglés al español por Juan Román
260	#	#	\$aZaragoza :\$bEbro,\$c2009
700	1	#	\$aDe Ford, Ingrid,\$edir.
700	1	#	\$aRomán, Juan,\$etrad.

El primer indicador és 0 (títol és entrada principal), el segon indicador són els caràcters que no alfabetitzen. En aquest cas en un registre bibliogràfic en **MARC 21** no hi pot haver cap etiqueta en el grup 1 XX, els noms dels seus diferents responsables a qui se'ls farà una entrada secundària aniran al grup de les 7 XX.

Obres d'autor desconegut (Regla 21.5)

Quan es tracti d'una obra anònima o no en sàpiga amb certesa l'autoria. L'entrada principal anirà encapçalada pel títol. Si fos necessària, la forma de l'encapçalament es farà d'acord amb el que s'indica en el capítol 25 de títols uniformes de les AACR2.

a) Exemple:

Figura 16

L'entrada principal anirà encapçalada pel títol, es farà entrada secundària per al prologuista ja que es desconeix l'autoria de l'obra. A més, en aquest cas, seria oportú que l'entrada principal fos per títol uniforme.

Hi ha edicions en diferents editorials que al llarg del temps han titulat l'obra de manera diferent: *El Lazarillo*; *Lazarillo de Tormes*; *Vida del Lazarillo de Tormes*, etc. Perquè totes les descripcions dels diferents documents que hi pugui haver en la unitat d'informació quedin agrupades sota una mateixa entrada l'entrada principal en aquest cas anirà sota títol uniforme, regla 25.3C. A més, s'hi pot afegir indicació de la llengua (regla 25.5C). Es faran entrades de referència del títol propi de l'obra al títol uniforme.

b) Forma de l'encapçalament:

La **forma de l'encapçalament** per a l'entrada secundària del prologuista serà, d'acord amb la regla 21.30B1, autor amb un cognom.

Lazarillo de Tormes. Castellà

El Lazarillo de Tormes : sus aventuras y desventuras /
prólogo de Eduardo Ginés. — Zaragoza : Ebro, 2009

I. Ginés, Eduardo, pr.

El Lazarillo de Tormes : sus aventuras y desventuras

Véase

Lazarillo de Tormes. Español

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
130	0	#	\$aLazarillo de Tomes.\$lEspanyol
245	1	3	\$aEl Lazarillo de Tormes :\$bsus aventuras y desventuras /\$cprólogo d'Eduardo Ginés
260	#	#	\$aZaragoza :\$bEbro,\$c2009
700	1	#	\$aGinés, Eduardo,\$epr.

En l'etiqueta 130 s'ha indicat el títol uniforme perquè no hi ha cap nom de persona o entitat com a entrada principal en el grup 1 XX. Si es donés el cas de fer un títol uniforme d'una obra que té un autor de persona o entitat, aleshores el títol uniforme s'indicarà en l'etiqueta 240.

Vegeu també

En el mòdul "La pràctica de la catalogació descriptiva en la pràctica ISBD i MARC 21" d'aquesta assignatura trobareu exemples de les regles d'ús més habituals.

Formes dels noms geogràfics (capítol 23)

Usarem la forma catalana del nom dels llocs si n'hi ha una d'ús corrent. Podem consultar diccionaris geogràfics i/o altres fonts de referència publicades en llengua catalana (norma 23.2A1).

Exemple

Nova York
Florència
Etc.

Les addicions als noms de lloc (jurid;sdiccions, país,etc.) es fan entre parèntesi.

Exemple

Jaca (Aragó)
Nova York (Estat)

Cal tenir en compte aquesta norma sempre que sigui necessari incloure un nom geogràfic a un encapçalament (per exemple un nom de govern, el lloc en un congrès, etc.) com veurem tot seguit.

Encapçalaments d'entitats (capítol 24)

En aquest subapartat ens introduïrem en els encapçalaments d'entitat més habituals:

- Entitats
- Entitats internacionals amb noms variants
- Entitats subordinades
- Noms de govern
- Congressos

Les **entitats** s'entren sota el nom que habitualment les identifica (norma 24.1A).

Exemple

British Library
 Aarhus universitet
 University of Alabama at Birmingham
 Société belge de philosophie
 Universitat Oberta de Catalunya

Si ens trobem amb **institucions amb noms variants** (norma 24.3), utilitzarem la llengua oficial de l'entitat. Si entre les llengües oficials s'inclou el català, usarem la forma catalana. Si aquesta no ho és, per ordre de preferència podem escollir la forma en castellà, anglès, francès, etc.

a) Exemple:

Figura 17

b) Forma de l'encapçalament:

The Benefits of climate change policies : analytical and framework issues / [edited by Jan Corfee Morlot, Shardul Agrawala]. — Paris : OECD, cop. 2004

I. Morlot, Jan Corfee, ed. II Agrawala, Shardul, ed. III.
 Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
245	0	4	\$aThe Benefits of climate change policies :\$banalytical and framework issues / \$c[edited by Jan Corfee Morlot, Shardul Agrawala].

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
260	#	#	\$aParis :\$bOECD,\$ccop. 2004
700	1	#	\$aMorlot, Jan Corfee,\$eed.
700	1	#	\$aAgrawala, Shardul,\$eed
710	2	#	\$aOrganització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic

En aquest cas, apliquem la norma 21.1C, supòsit C o la norma 21.6C de responsabilitat principal no indicada; l'entrada principal serà per títol, així que el primer indicador del camp 245 serà 0.

Es farà una entrada secundària pels editors (norma 21.30D1) al camp 700 d'encapçalament de persona, i el primer indicador serà 1, ja que tots dos entren pel cognom.

També farem una entrada secundària per l'entitat (norma 21.30E1) al camp 710. En entrar en ordre directe, el primer indicador serà 2.

Al document, l'entitat apareix sota el nom OECD, és a dir Organisation for Economic Co-operation and Development, mentre que l'entrada al catàleg es fa per Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic.

Més endavant, en parlar de les GARR, veurem com s'estableixen els registres d'autoritats i dels registres de referència per a relacionar, o bé desestimar, formes variants amb aquest mateix exemple d'entitat.

Entitats subordinades

Les **entitats subordinades** poden entrar pel seu nom propi (norma 24.12A), excepte els casos següents (norma 24.13):

1) Si l'entitat té un nom que conté un terme que implica que forma part d'una altra. (Departament, secció, comitè, comissió, etc.)

Exemple

Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis de Catalunya i Balears.
Departament d'Estudis

2) Si el nom indica subdivisió (geogràfica, cronològica o numèrica)

Exemple

Comisiones Obreras. Unión Regional de Asturias

3) Si el nom no trasmet idea d'entitat.

Exemple

Council on Library and Information Resources. Digital Library

4) Noms de facultats, escoles, colleges, etc., lligats a una universitat.**Exemple**

Universitat de Barcelona. Facultat de Medicina

5) Un altre tipus d'entitat són els **noms de govern** (norma 24.18). Com hem dit anteriorment, els noms de lloc s'utilitzen en la forma de l'idioma del catàleg, i els criteris amb les entitats subordinades seria el mateix que hem citat anteriorment:

a) Si l'entitat té un nom que conté un terme que implica que forma part d'una altra (departament, secció, comitè, comissió, etc.)

Exemple

Estats Units d'Amèrica. Central Intelligence Agency

Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social

b) Si el nom indica subdivisió (geogràfica, cronològica o numèrica)

Exemple

Espanya. Capitanía General de la 4a. Región Militar

c) Entraríem així els cossos legislatius, ambaixades, caps d'Estat, etc.

Exemple

Catalunya. Generalitat

Barcelona (Catalunya). Ajuntament

Regne Unit. Monarca

Espanya. Embajada (Estats Units d'Amèrica)

Estats Units d'Amèrica. Embassy (Paris (França)).

Estats Units d'Amèrica. Air Force

Segòvia (Castella i Lleó: Província). Diputación Provincial

a) Exemple

Figura 18

b) Forma de l'encapçalament:

La Bicyclette a l'école : les activités physiques de
pleine nature à l'école. — Paris : Revue EPS : Ministère
de l'éducation nationale, 1987
I. França. Ministère de l'éducation nationale

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
245	0	3	\$aLa Bicyclette a l'école :\$bles activités physiques de pleine nature à l'école
260	#	#	\$aParis :\$bRevue EPS :\$bMinistère de l'éducation nationale,\$c1987
710	1	#	\$aFrança. Ministère de l'éducation nationale

En aquest cas, apliquem la norma 21.1C, supòsit C, o la norma 21.6C de responsabilitat principal no indicada; l'entrada principal serà per títol, així que el primer indicador del camp 245 serà 0.

Farem una entrada secundària per a l'entitat (norma 21.30E1), al camp 710. En ser una entrada per nom de govern, el primer indicador serà 1.

6) Congressos, assemblees, etc.

El registre principal de les actes de congressos es farà sota el nom formal del congrés, assemblea, etc. si apareix a la portada del document, altres preliminars o a la coberta. Si la publicació té un títol que no és el nom formal del congrés, se'n farà entrada secundària (regla 14.5.9).

a) Exemple

Figura 19

Aquest document conté les actes d'un congrés amb nom formal i títol propi, l'entrada principal anirà sota el nom formal del mateix (regla 14.5.9 A), es faran entrades secundàries per al títol i per als editors científics.

b) Forma de l'encapçalament:

La forma de l'encapçalament principal sota el nom formal es farà d'acord amb la regla 15.2.4.B. Els editors científics seran normalitzats segons el que s'indica en la regla 15.1.2 B a) punt 1, nom amb un cognom.

Congreso Internacional de Medicina Interna (4t : 2008: Barcelona)

Las enfermedades renales en el Siglo XXI : [actas del] IV
Congreso Internacional de Medicina Interna, [celebrado en]
Barcelona, 2008 / editores científicos Alberto Cardenal y
Montserrat Blume. — Barcelona : Llobregat, 2009-10-10

I. Cardenal, Alberto, ed. lit. II. Blume, Montserrat, ed. lit.

III. Título: Las enfermedades renales en el Siglo XXI

Si s'observa l'encapçalament principal, al nom formal del congrés el segueix, entre parèntesi, el nom ordinal en xifres aràbigues, l'any i el lloc de celebració.

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
111	2	#	\$aCongreso Internacional de Medicina Interna \$n(4t\$d: 2008 :\$cBarcelona)

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
245	1	4	\$a Las enfermedades renales en el Siglo XXI :\$b [actas del] IV Congreso Internacional de Medicina Interna, [celebrat a] Barcelona, 2008 /\$c editors científics Alberto Cardenal i Montserrat Blume
260	#	#	\$a Barcelona :\$b Llobregat, \$c 2009
700	1	#	\$a Cardenal, Alberto, \$e ed. lit.
700	1	#	\$a Blume, Montserrat, \$e ed. lit.

L'encapçalament principal està indicat a l'etiqueta 111, amb primer indicador 2, nom formal del congrés en ordre directe.

Registres secundaris

Els registres secundaris (regla 21.30) poden ser de noms de persones, entitats, autor-títol, títol i col·lecció.

Es poden fer entrades secundàries de:

- Els responsables que figurin en la font principal d'informació i que no són considerats entrada principal: coautors, col·laboradors, directors, editors literaris, etc.
- Els il·lustradors, traductors, prologuistes, quan es consideri convenient per la importància de la seva feina dins del document.
- De les entitats quan el seu nom apareix en portada, i la seva responsabilitat no es limita a la d'editor comercial.
- Del primer dels responsables amb una mateixa funció quan són més de tres i l'entrada principal s'ha fet sota el títol.
- Del títol quan no és entrada principal.
- De la col·lecció.

Títols uniformes (capítol 24)

Com hem vist, l'objectiu dels títols uniformes és agrupar les entrades d'una obra quan diverses manifestacions (edicions, traduccions, etc.) han aparegut sota diferents títols, o bé per a organitzar la col·lecció dins el catàleg.

Més que regles o normes, el capítol 25 recull instruccions que cada centre de catalogació ha d'aplicar segons el seu criteri.

En aquest apartat s'inclou l'elecció i la reacció dels punts d'accés de:

- Títols uniformes d'obres literàries
- Publicacions jurídiques de diversa índole (lleis modernes, projectes i avant-projectes de llei, lleis antigues, etc.) (regla 25.15)
- Tractats internacionals, convenis, etc. (regla 25.16)
- Sagrades escriptures (regla 25.18)
- Obres litúrgiques (obres litúrgiques catòliques, regla 5.6 25.20; obres litúrgiques jueves, regla 25.21; textos variants, regla 25.22 i parts d'obres litúrgiques, regla 25.23)

Els exemples que s'indiquen a continuació corresponen als documents més usuals que s'adquireixen en les unitats d'informació. A partir dels diferents exemples veurem quin és el funcionament i la filosofia del model FRBR que pretén agrupar els diferents títols, traduccions, expressions i manifestacions d'una mateixa obra.

La forma dels encapçalaments serà la que es determini en el capítol 25 de les AACR2 per a cada cas:

a) Títols uniformes d'obres literàries

Usarem el títol o la forma del títol en la llengua original per la qual és identificada en les fonts de referència moderna (regla general 25.4A1).

En les obres clàssiques gregues i bizantines, el títol uniforme es redacta en català (norma 25.4B1).

b) Títols individuals posteriors a 1500

En aquest cas, usarem el títol en la llengua original pel qual l'obra ha estat coneguda (regla 25.3).

c) Títols col·lectius

Usarem el títol col·lectiu *Obres* per a un document que pretén incloure les obres completes d'una persona (regla 25.8).

El títol col·lectiu *Seleccions* per a documents que consisteixen en tres o més obres en diversos gèneres (regla 25.9).

Si inclou obres en un gènere concret (*Assaigs, Correspondència, Discursos, Novel·les, Poesia, Prosa, Teatre*) podem fer servir un títol col·lectiu que ho indiqui (regla 25.10).

Exemple

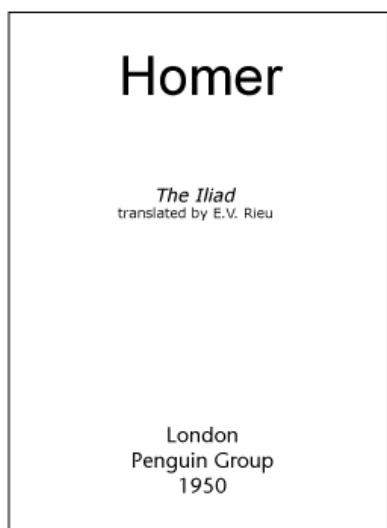
[*Teatre. Seleccions*]

d) Addicions (regla 25.5C)

Farem l'addició d'idioma als títols uniformes sempre que es tractin de traduccions de l'obra original.

a) Exemple

Figura 20

Aquest document és una traducció en anglès de l'obra de Homer *La Ilíada*, una obra grega clàssica.

b) Forma de l'encapçalament:

La redacció de la forma de l'autor respon a la norma 22.1, nom pel qual és conegut normalment l'autor. En cas de dubte, podem consultar l'Enciclopèdia o el LENOTI.

La creació del títol uniforme es basa en la norma 25.4B1, amb l'addició d'idioma segons la norma 25.5C.

Farem una entrada secundària pel traductor, segons la norma 21.30 K1.

Homer

[Ilíada. Anglès]

The Iliad / Homer ; translated by E.V. Rieu. — London : Penguin Group, 1950

I. Títol: The Iliad II. Títol uniforme: Ilíada.Anglès III. Rieu, E.V.

c) Codificació en format MARC 21:

L'entrada principal seria pel nom de l'autor; per tant, el primer indicador del camp 100 seria 0.

A l'etiqueta 240 de títol uniforme, el primer indicador és 1, perquè sigui visible i imprimible, i el segon 0, ja que no cal ignorar cap caràcter en l'intercalació. Al subcamp \$l, indiquem l'idioma de la traducció.

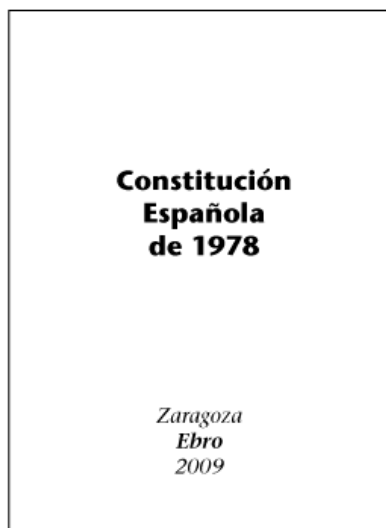
Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
100	0	#	\$aHomer
240	1	0	\$allíada.\$lAnglès
245	1	4	\$aThe Iliad / \$cHomer ; translated by E.V. Rieu
260	#	#	\$aLondon :\$bPenguin Group,\$c1950
700	1	#	\$a Rieu, E.V.

1) Lleis modernes

Les lleis i decrets (regla 25.15) aniran sota el nom geogràfic de l'àrea jurisdiccional per a les quals han estat dictats, seguit del corresponent títol uniforme (segons la regla 16.5.1).

a) Exemple

Figura 21

El registre principal anirà per a **Espanya**, seguit del corresponent títol uniforme.

b) Forma d'encapçalament:

España

[Constitución, 1978]

Constitución española de 1978. — Zaragoza : Ebro, 2009

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
110	1	#	\$aEspanya
240	1	0	\$aConstitución, 1978
245	1	0	\$aConstitución española de 1978
260	#	#	\$aZaragoza :\$bEbro,\$c2009

En l'etiqueta 110, entrada sota nom d'entitats, el primer indicador és 1 en tractar-se d'una entrada d'entitat sota nom geogràfic. En l'etiqueta 240 s'indica el títol uniforme i a l'etiqueta 245 s'indica el títol propi. En aquest cas, pel fet d'haver-hi una entrada en el grup 1 XX sota nom geogràfic el títol uniforme s'indicarà en l'etiqueta 240 i no en l'etiqueta 130.

2) Llibres sagrats

A la Bíblia, l'Alcorà, el Talmud i altres llibres sagrats (regla 14.5.5), l'entrada principal anirà sota el títol, i es faran entrades secundàries de les persones o entitats que puguin intervenir en l'autoria de l'obra. L'encapçalament estarà normalitzat per títol uniforme tal com es determina en la regla 16.7.

a) Exemple

Figura 22

Aquest document conté el text íntegre de l'Antic Testament (part de la Bíblia) i comentaris i anotacions a aquesta obra d'Isabel Montesinos. L'entrada principal anirà sota el títol (regla 25.18 farà entrada secundària per a l'anotador.

b) Forma d'encapçalament:

La forma de l'encapçalament principal per títol anirà sota Bíblia (regla 25.18A2). La forma de l'encapçalament per a l'entrada secundària, sota l'anotador, es farà d'acord amb la regla 22.5A) nom amb un cognom.

Biblia. A.T. Español

Antiguo Testamento / edición anotada por Isabel Montesinos. — Toledo : Tajo, 2009

c) Codificació en format MARC 21:

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
130	0	#	\$aBíblia.\$pA.T.\$iCastellà
245	1	0	\$aAntiguo Testamento /\$cedición anotada por Isabel Montesinos
260	#	#	\$aToledo :\$bTajo,\$c2009
700	1	#	\$aMontesinos, Isabel,\$eed. lit.

En l'etiqueta 130 s'indica l'entrada principal sota títol uniforme.

5. El control d'autoritats als catàlegs automatitzats. Format MARC 21 per a registres d'autoritat

Hem vist que en un catàleg hi ha d'haver un principi bàsic d'unicitat, malgrat que un autor (persona o entitat) o un títol puguin aparèixer de diferents maneres en documents diversos.

El control d'autoritat té com objectiu aconseguir la funció organitzativa del catàleg incrementant les possibilitats de recuperació d'informació, i evitant les possibles confusions a l'establiment dels diferents punts d'accés.

Aquest procés es fa mitjançant una sèrie d'operacions que permeten dur a terme un registre o un registre d'autoritat, que es constitueix quan s'estableix la forma del nom que s'utilitzarà per a tots els registres del catàleg, és a dir, la forma autoritzada o autoritat acordada. Alhora s'estableixen totes les referències necessàries des de les formes no autoritzades o relacionades a la forma autoritzada, de manera que tant el professional quan cataloga com l'usuari quan fa la recerca utilitzen sempre la mateixa forma encara que en els documents originals romangui la varietat (Ferrer Pasqual).

Fins a l'aparició dels sistemes automatitzats ha estat molt difícil, d'una banda, crear catàlegs d'autoritats que enllacessin amb els diferents registres bibliogràfics continguts a la resta dels catàlegs (autors i obres anònimes, títols, matèria, etc.); i, d'una altra banda, poder intercanviar registres d'autoritat entre diferents països i regions, i fer dipòsits de registres d'autoritat.

5.1. Antecedents

Des de finals del segle XIX els professionals comencen a veure la necessitat de tenir un únic encapçalament per a l'accés a la informació continguda als catàlegs. D'aquesta manera s'estableix el mateix encapçalament per a les diferents formes d'un mateix nom d'autor i entitat, i també per a aquells títols que depenen de les editorials i tenen variants del títol, un cas molt habitual a les obres de literatura.

Lectura recomanada

Cristina Herrero Pascual (1999). "El Control de autoridades". *Anales de documentación* (núm. 2, pàg. 121-136).

Cronologia

- Finals del segle XIX, Charles A. Cutter estableix la necessitat de crear encapçalaments i referències per a una funció organitzativa del catàleg correcta.
- En la Conferència de París (1961) es va posar de manifest la necessitat de controlar els encapçalaments dels registres en la catalogació.
- En la dècada dels anys setanta del segle passat, amb l'aparició de l'ISBD per a monografies i la seva adaptació a les diferents regles de catalogació de cada país, es posa de nou sobre el paper la necessitat de normalitzar els diferents punts d'accés al catàleg. És per això que en les diferents normatives o regles nacionals comencen a aparèixer capítols de regles dedicats a la forma dels encapçalaments.
- El 1978, l'IFLA (**I**nternational **F**ederation of **L**ibrary **A**ssociations) dóna lloc al Grup de Treball sobre un Sistema Internacional d'Autoritats els objectius del qual eren: definir els elements que anaven a constituir el registre d'autoritat i preparar un format per a l'intercanvi de dades.
- El 1983 és presentat, per part del Grup de Treball constituït per l'IFLA, un esborrany amb les directrius de les entrades d'autoritat, **directrius per als registres d'autoritat i referència**, més conegudes com les GARE, per a encapçalaments de noms de persones, entitats i títols uniformes, sense preveure les matèries. Les GARE van ser objecte d'una revisió posterior (GARR).
- El 1988 l'IFLA constitueix un nou grup de treball per a establir unes directrius similars a les GARE però que normalitzessin les entrades de matèria. El resultat d'aquest grup va donar com a resultat l'aparició en 1993 de les *guidelines for subject authority and reference entries* (GSARE).
- El 2001 l'IFLA publica les GARR, segona edició revisada de les GARE, amb el títol de *guidelines for authority records and references* (GARR); la traducció a l'espanyol és *Directrius per a Registres d'Autoritat i Referències*.

GARE

La segona edició revisada pel Grup de Treball de l'IFLA per a la revisió de les GARE van ser anomenades *guidelines for authority records and references* (GARR) i traduïdes a l'espanyol com a *directrius per a registres d'autoritat i referències*.

Reflexió

Les directrius GSARE no són objecte d'estudi en aquesta assignatura.

5.2. Les GARR

Les GARR no són normes, són directrius; per tant, el que pretenen és proporcionar el marc general per a la creació de les entrades d'autoritat.

Les GARR no prescriuen la forma dels encapçalaments ni la seva puntuació interna, qüestions que són determinades per les regles de catalogació de cada país o regió, en el nostre cas, per les *Regles angloamericanes de catalogació*.

Les GARR tenen dos objectius:

- 1) Definir els elements necessaris per a les entrades d'autoritat.
- 2) Establir l'estructura de l'entrada

5.2.1. Estructura de les GARR

Les GARR s'estructuren en: registre d'autoritat, registre de referència i registre explicatiu.

Registre d'autoritat

El registre d'autoritat recull l'encapçalament admès per a tots els registres bibliogràfics que s'associen a una persona, a una entitat o a un títol. També recull els termes no admesos com a encapçalament, les relacions que puguin tenir amb altres entrades al catàleg d'autoritats, i les notes i fonts per a la creació de l'autoritat.

Les àrees que formen el registre d'autoritat són:

- Encapçalament d'autoritat.
- Nota d'informació sobre l'autoritat.
- Referència del terme no admès com a autoritat a l'admès (*Vegeu*).
- Referència de relació amb altres autoritats (*Vegeu també*).
- Nota del catalogador que crea l'autoritat per a fer referència a algun detall d'ús d'aquesta.
- Font o fonts en què s'ha basat el catalogador per a establir com a l'encapçalament d'autoritat.
- Número internacional normalitzat de dades d'autoritat (ISADN). Aquest número ha estat assignat per les agències bibliogràfiques nacionals. En el cas d'Espanya correspondria a la Biblioteca Nacional que encara no l'estableix. El catàleg d'autoritats de la Biblioteca Nacional indica en aquesta àrea el número que assigna el sistema automatitzat quan crea el registre d'autoritat. A Catalunya disposem de la Biblioteca de Catalunya i de LENOTI.

En tots els registres d'autoritat no es tenen per què incloure totes les àrees que formen el registre; sí és obligatori almenys incloure l'encapçalament d'autoritat i la referència *Vegeu* del terme no admès com a encapçalament cap a l'admès.

Persones

Taula 10. Registre extret del catàleg d'autoritats de la Biblioteca Nacional d'Espanya

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament d'autoritat	García Lorca, Federico 1898-1936
2	Nota d'informació pública	
3	Referència: <i>Vegeu</i> ^(*)	<ul style="list-style-type: none"> • García Lorca 1898-1936 • García Lorca, F. 1898-1936 • Lorca, F. G. 1898-1936 • Lorca, Federico G. 1898-1936
4	Referència: <i>Vegeu també</i> ^(*)	
5	Nota del catalogador	
6	Font o fonts en què s'ha basat el catalogador per a l'establiment de l'autoritat. Es pot indicar el centre catalogador, les normes ^(*) i la data	<ul style="list-style-type: none"> • Bodas de sangre, 1987 port. (Federico García Lorca) • Dic. de literatura española e hispanoamericana, 1993 (García Lorca, Federico)
7	ISADN	BNE19900022622

(*) Es pot repetir dins d'una àrea si és necessari.

Entitats

Taula 11. Registre extret del catàleg d'autoritats de la Biblioteca Nacional d'Espanya

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament d'autoritat	Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic
2	Nota d'informació pública	
3	Referència : <i>Vegeu</i> ^(*)	<ul style="list-style-type: none"> • OCDE • OECD • OCDE • OECD • Organisation de coopération et de développement économiques • Organisation for Economic cooperation and Development • Organisation for Economic Cooperation and Development • Organització de Cooperació per al Desenvolupament Econòmic
4	Referència : <i>Vegeu també</i> ^(*)	Organització Europea de Cooperació Econòmica
5	Nota del catalogador	
6	Font o fonts en què s'ha basat el catalogador per a l'establiment de l'autoritat. Es pot indicar el centre catalogador, les normes ^(*) i la data	<ul style="list-style-type: none"> • Continua el 1960 a l'Organització Europea per a la Cooperació Econòmica • Reducció de la jornada laboral, de R. A. Hart, 1987 port. (Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic; OCDE) • Yearb. Int. organ., 1990-91 pàg. 690 (Organisation for Economic Cooperation and Development; Organisation de coopération et de développement économiques) • Des. d'organ. econòmiques int., de Leopoldo Ceballos López, 1995 (Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmics, OCDE; creat 14-12-1960, va substituir a l'OECE) • seu: París
7	ISADN	BNE19900829414

^(*) Es pot repetir dins d'una àrea si és necessari.

Registre de referència

En el registre d'autoritat s'han establert els termes no admesos com a encapçalament i les entrades que el relacionen amb altres documents.

Per a orientar millor l'usuari sobre els elements no admesos (*Vegeu*) i sobre relacions amb altres autoritats (*Vegeu també*), que s'han inclòs en el registre d'autoritat, es creen els registres de referència, un per a cada una de les relacions incloses en el registre d'autoritat.

Les àrees que formen el registre de referència són:

- Encapçalament de referència.
- Nota d'informació pública.

- Encapçalament d'autoritat (el precedirà *vegeu* o *vegeu també*).
- Si ens basem en l'exemple de registre d'autoritat per a entitats, esmentat en el punt 5.2.1.1, els registres de referència *Vegeu* seran:

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament de referència	OCDE
2	Nota d'informació pública	
3	Encapçalament d'autoritat precedit per <i>Vegeu</i>	Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament de referència	OECD
2	Nota d'informació pública	
3	Encapçalament d'autoritat precedit per <i>Vegeu</i>	Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament de referència	Organización de Cooperación y Desarrollo Económico
2	Nota d'informació pública	
3	Encapçalament d'autoritat precedit per <i>Vegeu</i>	Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament de referència	Organisation de coopération et de développement économiques
2	Nota d'informació pública	
3	Encapçalament d'autoritat precedit per <i>Vegeu</i>	Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament de referència	Organisation for Economic cooperation and Development
2	Nota d'informació pública	
3	Encapçalament d'autoritat precedit per <i>Vegeu</i>	Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament de referència	Organització de Cooperació i de Desenvolupament Econòmic
2	Nota d'informació pública	
3	Encapçalament d'autoritat precedit per <i>Vegeu</i>	Organització de Cooperació per al Desenvolupament Econòmic

- El registre de referència amb la relació *Vegeu a més* és:

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament de referència	Organització Europea de Cooperació Econòmica
2	Nota d'informació pública	
3	Encapçalament d'autoritat precedit per <i>Vegeu també</i>	Organització de Cooperació per al Desenvolupament Econòmic

Registre explicatiu

El registre explicatiu no dirigeix l'usuari a un encapçalament uniforme o d'autoritat, sinó que aclareix determinats aspectes que puguin ajudar l'usuari a localitzar l'entrada admesa.

Les àrees que formen el registre explicatiu són:

- Encapçalament explicatiu.
- Nota d'informació pública.

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament explicatiu	Col·lecció...
2	Nota d'informació pública	La paraula <i>col·lecció</i> s'omet en els encapçalaments d'autoritat, de títol uniforme de les sèries, quan comencen per aquesta paraula.

Àrea	Element	Exemple
1	Encapçalament explicatiu	Subdirecció General de....
2	Nota d'informació pública	Les entitats subordinades, d'organismes pertanyents a l'Administració pública, entren al catàleg d'autoritats precedides amb el nom geogràfic de l'àrea jurisdiccional a què pertanyen.

5.3. Format MARC 21 per a registres d'autoritat

El format MARC 21 per a registres d'autoritat, igual que per als bibliogràfics, està format per: els camps variables de longitud fixa (de control) i els camps variables de longitud variable (de dades); aquest subapartat del mòdul se centrarà en els segons.

L'estructura dels camps variables de dades, per a registres d'autoritat, està formada per etiquetes, indicadors i codis de subcamp, com en els registres bibliogràfics.

En un sistema integrat que utilitza com a base el format MARC, el fitxer on es troben els registres d'autoritat està separat del fitxer on es troben els registres bibliogràfics de manera que cada registre d'autoritat apuntarà a les etiquetes dels registres bibliogràfics que s'han definit per a establir la relació. Serà en el moment de la recuperació de la informació quan el sistema presenti la relació de l'autoritat amb els documents (representats en registres bibliogràfics).

5.3.1. Camps variables de dades

En el registre d'autoritat en format MARC 21 els elements informatius variables, de la mateixa manera com succeeix en el registre bibliogràfic, s'inclouen en el grup d'etiquetes 01 X-8 XX.

En la taula 12 es mostren els elements informatius que s'inclouen en cada un dels grups d'etiquetes més usuals:

Taula 12. Etiquetes dels camps variables del format MARC 21 per a registres d'autoritat

Grup	Contingut
01 X-09 X	Camps per a números i codis
1 XX	Camps d'encapçalament d'autoritat
4 XX	Camps de referència de tramesa <i>Vegeu</i>
5 XX	Camps de referència de tramesa <i>Vegeu també</i>
663-666	Referències complexes de noms
667-68X	Camps de notes

Les etiquetes, indicadors i codis de subcamp més habituals s'indiquen a la taula 13:

Taula 13. Etiquetes, indicadors i codis de subcamp dels camps variables de dades més usuals en els registres d'autoritat.

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
016	Número de control de l'Agència Bibliogràfica Nacional	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Núm. de control
040	Font de la Catalogació	# (Indefinit)	# (Indefinit)	\$a Codi del centre catalogador
100	Encapçalament d'autoritat sota nom d'autor personal	0 (Nom de pila)	# (no definit)	\$a Nom

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
		1 (Cognom)		\$c Títols o altres paraules associades al nom
		2 (Nom de família)		\$d Data de naixement i mort
110	Encapçalament d'autoritat sota nom d'entitat	0 (Nom d'entitat en ordre invertit)	# (no definit)	\$a Nom d'entitat o nom de l'àrea jurisdiccional
		1 (Nom d'àrea jurisdiccional)		\$b Entitat subordinada
		2 (Nom d'entitat en ordre directe)		
111	Encapçalament d'autoritat sota nom de congrés	2 (Nom en ordre directe)	# (no definit)	\$a Nom del congrés
				\$c Lloc del congrés
				\$d Data del congrés
				\$n Número del congrés
130	Encapçalament d'autoritat sota títol uniforme	0-9 (Nombre de caràcters que no alfabetitzen)	# (no definit)	\$a Títol uniforme
				\$l Llengua
				\$p Títol de la part
400	Referència de tramesa <i>Vegeu</i> - Nom de personal	0 (Nom de pila)	# (no definit)	\$a Nom
		1 (Cognom)		\$c Títols o altres paraules associades al nom
		2 (Nom de família)		\$d Data de naixement i mort
410	Referència de tramesa <i>Vegeu</i> - Nom d'entitat	0 (Nom d'entitat en ordre invertit)	# (no definit)	\$a Nom d'entitat o nom de l'àrea jurisdiccional
		1 (Nom d'àrea jurisdiccional)		\$b Entitat subordinada
		2 (Nom d'entitat en nom directe)		
411	Referència de tramesa <i>Vegeu</i> - Nom del congrés	2 (Nom en ordre directe)	# (no definit)	\$a Nom del congrés
				\$c Lloc del congrés
				\$d Data del congrés
				\$n Número del congrés
430	Referència de tramesa <i>Vegeu</i> - Títol uniforme	0-9 (Nombre de caràcters que no alfabetitzen)	# (no definit)	\$a Títol uniforme
				\$l Llengua
				\$p Títol de la part
500	Referència de tramesa <i>Vegeu també</i> - Nom de personal	0 (Nom de pila)	# (no definit)	\$a Nom
		1 (Cognom)		\$c Títols o altres paraules associades al nom
		2 (Nom de família)		\$d Data de naixement i mort

Etiqueta	Informació	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp
510	Referència de tramesa <i>Vegeu també a més</i> - Nom d'entitat	0 (Nom d'entitat en ordre invertit)	# (no definit)	\$a Nom d'entitat o nom de l'àrea jurisdiccional
		1 (Nom d'àrea jurisdiccional)		\$b Entitat subordinada
		2 (Nom d'entitat en nom directe)		
511	Referència de tramesa <i>Vegeu també</i> - Nom del congrés	2 (Nom en ordre directe)	# (no definit)	\$a Nom del congrés
				\$c Lloc del congrés
				\$d Data del congrés
				\$n Número del congrés
530	Referència de tramesa <i>Vegeu</i> - Títol Uniforme	0-9 (Nombre de caràcters que no alfabetitzen)	# (no definit)	\$a Títol uniforme
				\$l Llengua
				\$p Títol de la part
663	Referència complexa de <i>Vegeu també</i> - Nom	# (no definit)	# (no definit)	\$a Text explicatiu
				\$b Encapçalament referit
664	Referència complexa de <i>Vegeu</i> - Nom	# (no definit)	# (no definit)	\$a Text explicatiu
				\$b Encapçalament referit
670	Font en la qual es van localitzar les dades	# (no definit)	# (no definit)	\$a Citació de la font
				\$b Informació localitzada

Autoritat de nom de persona

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
016	#	#	\$aBNE19900022622
100	1	#	\$aGarcía Lorca, Federico,\$d1898-1936
400	1	#	\$aGarcía Lorca,\$d1898-1936
400	1	#	\$aGarcía Lorca, F.,\$d1898-1936
400	1	#	\$aLorca, F.G.,\$d1898-1936
400	1	#	\$aLorca, Federico G.,\$d1898-1936
670	#	#	\$aBodas de sangre, 1987 port. (Federico García Lorca)
670	#	#	\$aDic. de literatura española e hispanoamericana, 1993 (García Lorca, Federico)

Autoritat de nom d'entitat

Etiqueta	1r. indicador	2n. indicador	Codis de subcamp i dades variables
016	#	#	\$aBNC10234342
110	2	#	\$aOrganització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic
410	2	#	\$aO.C.D.E.
410	2	#	\$aO.E.C.D.
410	2	#	\$aOCDE
410	2	#	\$aOECD
410	2	#	\$aOrganisation de coopération et de développement économiques
410	2	#	\$aOrganisation for Economic cooperation and Development
410	2	#	\$aOrganisation for Economic Cooperation and Development
410	2	#	\$aOrganización de Cooperación para el Desarrollo económico
510	2	#	\$aOrganització Europea de Cooperació Econòmica
670	#	#	\$aContinua el 1960 a l'Organització Europea per a la Cooperació Econòmica
670	#	#	\$aReducción de la jornada de laboral de R. A. Hart, 1987 port. (Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic; OCDE)
670	#	#	\$aYearb. Int. organ., 1990-91 pàg. 690 (Organisation for Economic Cooperation and Development; Organisation de coopération et de développement économiques)
670	#	#	\$aDic. d'organ. econòmiques int., de Leopoldo Ceballos López, 1995 (Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmics, OCDE; creat 14-12-1960, va substituir a l'OECE)
670	#	#	\$asede: París

6. Les metadades

Les metadades no són res nou. Abans de l'aparició d'Internet ja s'havien utilitzat; de fet, els registres en format MARC ja es poden considerar metadades. MARC codifica els elements descriptius i organitzatius referents a un document, i això és normalitzar la seva informació per a recuperar-la d'una manera organitzada. Però és en els últims anys quan les metadades han tingut un paper fonamental per a possibilitar la interoperativitat entre els diferents sistemes, ja que estableixen una semàntica capaç d'operar i recuperar la informació existent a la xarxa. Són més àgils que els estàndards tradicionals per a descriure la informació que conté un document, especialment per als objectes disposats en xarxa que apareixen i desapareixen d'una manera molt ràpida.

En aquest sentit, van començar a sorgir esquemes senzills de metadades que contenien diversos camps de descripció, sistemes senzills que no requerien gaire esforç en la capacitació professional i en la catalogació de les pàgines o els objectes disposats a la xarxa, fet pel qual els creadors de la informació són els que disposaven al mateix temps de la metainformació.

Les dades descriuen el món real i són un model de la realitat; les metadades descriuen les dades i s'utilitzen per a prendre decisions sobre aquestes.

Les metadades són la informació en forma de documentació que permet que les dades siguin ben enteses, compartides i explotades de manera eficaç per tot tipus d'usuaris al llarg del temps. S'utilitzen per a poder identificar, accedir i usar les dades.

En aquest context, podem definir dues categories de metadades:

1) **Descriptius**: descriuen i identifiquen els recursos d'informació per a la seva recerca i recuperació posteriors, i la localització quan es tracta d'un entorn web. En aquesta categoria es troben el format **MARC** i la **Dublin Core Metadata Initiative (DCMI)**.

2) **Estructurals**: faciliten la navegació i presentació dels recursos electrònics proporcionant informació sobre la seva estructura interna, i la relació i unió entre els diferents materials que formen l'objecte digital. Exemples d'aquesta classificació són **SGML**, **l'XML** i **EAD**.

Reflexió

De les dues categories de metadades, en aquest mòdul ens centrarem en la de metadades descriptives del **Dublin Core Metadata Initiative (DCMI)**.

6.1. Dublin Core Metadata Initiative (DCMI)

Dublin Core Metadata Initiative (DCMI) neix l'any 1995 a Dublin (Ohio, USA) com a resultat de la tasca cooperativa d'àmbit internacional promoguda en la seva primera fase per l'OCLC (**Online Computer Library Center**) i l'NCSA (**National Center for Supercomputing Applications**), al costat de representants d'IETF (**Internet Engineering Task Force**). L'objectiu principal va ser crear un conjunt d'elements que permetessin la descripció de recursos electrònics a fi de facilitar-ne la recerca i la recuperació.

Les metadades DCMI són un dels estàndards més estesos per a la recuperació d'informació en la World Wide Web (WWW). Aquest conjunt de metadades es pot utilitzar amb arquitectures estructurades com l'XML.

L'any 2003 la **Dublin Core Metadata Initiative** es va convertir en norma ISO 15836:2003 (E), i hi ha una revisió recollida en la NISO Estàndard Z39.85-2007 (maig de 2007).

La descripció de cada document es duu a terme per fins a 15 entitats (taula 14) compostes per una cadena de caràcters, que serveixen per a identificar les característiques bàsiques d'un document:

Taula 14. Elements i etiquetes de l'arquitectura de metadades Dublin Core.

	Element	Etiqueta	Definició	Comentari
1	Títol	DC:Title	Nom del recurs	Nom del recurs pel qual es coneix formalment.
2	Creador	DC:Creator	Entitat responsable del contingut del recurs	El creador pot ser una persona, una organització o un servei. El nom del creador s'usarà per a indicar l'entitat.
3	Matèria	DC:Subject	Contingut temàtic del recurs	Matèria representada com a paraula clau, frase o codificació que representi el contingut del recurs. Es recomana l'ús d'un llenguatge documental.
4	Descripció	DC:Description	Resum del contingut del document	Normalment inclou el resum, sumari, etc.
5	Editor	DC:Publisher	Entitat responsable de la creació del recurs	L'editor inclou persones, organitzacions o serveis.
6	Contribuïdor	DC:Contributor	Responsables del desenvolupament dels continguts del recurs	El contribuïdor pot ser una persona, entitat o servei.
7	Data	DC>Date	Data associada al cicle de vida del recurs	S'associa a la creació o disponibilitat del recurs.
8	Tipus de recurs	DC:Type	Naturalesa del tipus de recurs	Inclou les categories, funcions, gèneres i nivells d'agregació al recurs.
9	Format	DC:Format	Manifestació física o digital del recurs	Inclou els mitjans segons la tipologia i dimensions del recurs. Pot incloure el programari, maquinari i mitjans que es necessiten per a poder visualitzar i treballar amb el recurs.

	Element	Etiqueta	Definició	Comentari
10	Identificador	DC:Identifier	Identificació unívoca del recurs	Seqüència de caràcters que identifiqui de manera unívoca el recurs: DOI, URI...
11	Font	DC:Source	Identifica la font del qual prové el recurs actual	La font de què ha derivat el recurs que forma un tot.
12	Llengua	DC:Language	Llengua del contingut intel·lectual del recurs	Es recomana l'ús de la norma RFC 3066, que en combinació amb l'ISO 639, defineix la codificació de les diferents llengües en dos o tres caràcters.
13	Relació	DC:Relation	Referència a un o a diversos recursos relacionats amb l'actual	És la millor pràctica per a identificar els recursos referenciats.
14	Cobertura	DC:Coverage	Extensió o abast dels continguts del recurs	Localització espacial, període temporal o jurisdicció.
15	Drets d'autor	DC:Rights	Informació sobre els drets d'autor que afecten el recurs	Conté informació sobre els estaments que gestionen els drets d'autor o referències a serveis que informen sobre els drets d'autor.

6.2. Taula d'equivalències de format MARC a Dublin Core Metadata Initiative

Camps MARC 21	Elements Dublin Core	Notes d'implementació
100 Autor principal - persona. 110 Autor principal - entitat. 111 Autor principal - congrés. 700 Autor secundari - persona. 710 Autor secundari - entitat. 711 Autor secundari - congrés.	DC:Contributor	
751 Autor secundari - nom geogràfic. 752 Autor secundari - jerarquia nom de lloc.	DC:Coverage	
	DC:Creator	Aquest element no s'utilitza en l'equivalència al format MARC 21
008 Posicions 07-10 Data.	DC>Date	
260 Subcamp \$c Data publicació. 260 Subcamp \$g Data impressió.		

Camps MARC 21	Elements Dublin Core	Notes d'implementació
500-599 Notes. Excepte les etiquetes: 506: Nota de restriccions d'accés. 530: Nota del format físic adicional disponible. 540: Nota de condicions d'ús i reproducció. 546: Nota d'idioma.	DC:Description	
340 Medi físic.	DC:Format	
020 Subcamp \$a ISBN. 022 Subcamp \$a ISSN. 024 Subcamp \$a Altres nombres.	DC:Identifier	
856 Subcamp \$u URL.		
008 Posicions 35-37 Idioma.	DC:Language	
041 Subcamp \$a Idioma text. 041 Subcamp \$b Idioma resum. 041 Subcamp \$d Idioma text cantado. 041 Subcamp \$e Idioma llibret. 041 Subcamp \$f Idioma sumari. 041 Subcamp \$g Idioma altre material. 041 Subcamp \$h Idioma traducció.		
546 Nota d'idioma.		
260 Subcamp \$a Lloc publicació. 260 Subcamp \$b Nom editor.	DC:Publisher	
530 Nota format físic adicional. 760-787 Subcamp \$t Relacions con altres documents.	DC:Relation	
506 Nota de restriccions accés. 540 Nota de condicions d'ús i reproducció.	DC:Rights	
534 Subcamp \$t Nota títol versió original.	DC:Source	
786 Subcamp \$t Font de la que s'ha extret la informació.		
	DC:Subject	Anàlisi de contingut

Camps MARC 21	Elements Dublin Core	Notes d'implementació
050 Signatura topogràfica Library Congress. 060 Signatura topogràfica Biblioteca Nacional de Medicina USA. 080 Número de CDU. 082 Número classificació Dewey		
600 Materia - nom persona. 610 Materia - nom entitat. 611 Materia - nom congrés. 630 Materia - títol uniforme. 650 Materia. 653 Materia - Cronològica.		
245 Títol propi. 246 Variant de títol	DC:Title	L'element DC:Title és repetible per indicar la informació continguda a les etiquetes: 210 Títol abreujat. 222 Títol clau. 240 Títol uniforme. 242 Traducció és del títol per l'Agència Catalogadora. 243 Títol uniforme col·lectiu. 247 Títol anterior.
Leader posició 06 Tipus tipus de registre. Leader posició 07 Nivell bibliogràfic	DC:Type	
655 Materia- subencapçalament de forma.		

Bibliografia

Alves, Maria das Dores Rosa (2006). "Estudo de correspondência de elementos metadatos: Dublin Core e MARC 21". *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação* (núm. 4, vol. 2, pàg. 20-38).

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Furrie, Betty (2001). *Conociendo MARC bibliográfico: catalogación legible por máquina*. Washington: Library of Congress.

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Herrero Pascual, Cristina (1999). "El Control de autoridades". *Anales de Documentación* (núm. 2, pàg. 121-136).

Library of Congress (2008). *MARC to Dublin Core Crosswalk. Development and MARC Standards Office*.

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Martínez Usero, J. A. (2006). "El uso de metadatos para mejorar la interoperabilidad del conocimiento en los servicios de administración electrónica". *El Profesional de la Información* (núm. 15, vol. 2, pàg. 114-126).

Monreal Vidal, José (2004). "La saga de los MARC: de MARC II a Ibermarc y catmarc pasando por la ISO 2709". A: José Antonio Magan Walls (ed.). *Tratado básico de biblioteconomía* (5a. ed.). Madrid: Editorial Complutense.

Ramos Merino, Juan Luis (1999). *Catalogación descriptiva*. Barcelona: FUOC.

Unsire, Gordon (2003). "Integrating Dublin core/RDF records with MARC21 via the OCLC Connexion service at the Centre for Digital Library Research". *Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie* (núm. 50, vol. 4, pàg. 188-192).

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Normes i estàndards

Anglo-American Cataloguing Rules 2 (AACR2)

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Regles Angloamericanes De Catalogació : Traducció De: Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition, 2002 Revision, 2005 Update. (2008) 2a , rev de 2002, actualització de 2005 ed. Barcelona: Biblioteca de Catalunya.

Directrius per a Registres de Autoritat i Referències (GARR)

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Dublin Core Metadata Initiative (DCMI)

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Formato MARC 21 para registros bibliográficos

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Format MARC 21 per a registres d'autoridad

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Format MARC 21 per a registres bibliogràfics

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

Format MARC 21 per a registres d'autoritat

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

International Standard Bibliographic Description (ISBD)

[Data de consulta: 29 d'octubre de 2009]

